V **Karpatih** so menda Rusi še do zadnjega upali, da bodo predrli našo bojno črto in se kakor hudournik razlili po Ogrski proti Budimpešti. Dan za dnevom so prihajale nove ruske čete, ki so jih Rusi klicali iz bojišča v zahodni Galiciji in na južnem Rusko-Poljskem. Toda vse zaman! Ob Karpatih stoji železni tretji kor, ob Karpatih stražijo slovenski fantje in možje! Vsi ruski napadi so odbiti. Ruske izgube so naravnost neverjetno velike. Slovenski vojak opravlja svojo dolžnost vestno, točno in krepko. Pozdrave in slava slovenskim vojakom-junakom!

Ker pa je naše armadno vodstvo videlo, da Rusi jemljejo čete iz zahodne **Galicije** in južnega **Rusko-Poljskega** za boje v Karpatih, zato je začelo na teh bojiščih napadati Ruse. Ne samo artilerija, ampak tudi infanterija. Na nekaterih točkah so naše čete predrle rusko bojno črto ter vzele Rusom več zelo važnih opirališč.

Pred Varšavo in ob Izhodni Prusiji neprestani boji, toda nobenih posebnih sprememb.

Skrajno slabo vreme v Karpatih.

Budimpešta, 9. marca.

Vkljub skrajno slabemu vremenu so v Karpatih le na nekaterih mestih utihnili boji. To pomenja za nas ugodno spremembo položaja, ker so sedaj Rusi vsled slabega vremena v svojem gibanju močno ovirani. Dočim so še pokriti karpatski gorski grebeni, ki so v naši posesti, s sneženo plastjo in leži tudi po karpatskih kotlinah po več metrov na debelo snega, je nastalo na gališki strani južno vreme, ki dela Rusom velikanske ovire. Pritoki rek Dnjestr in Prut so tako narastli, da poplavljajo vse nižine. Številne gorske kotline na gališki strani, ki so podobne našemu Krasu, so pa napolnjene z vodo in so podobne majhnim jezerom. Ruski strelski jarki so spremenjeni v rujave potoke, ceste pa v močvirja. Ruski vojaki so tako blatni, kakor če bi se bili valjali v blatu. Ujeti Rusi pripovedujejo, da spravljajo sedaj težko ranjene in bolne vojake, ki se nahajajo v usmiljenja vrednem položaju, z vso naglico z bojišč, ne oziraje se na njihovo stanje. Da je vreme tudi za nas neugodno, se umevno ne da tajiti. Vsled povodnji na južnem delu Karpat trpi tudi naš dovoz. Pripeti se še tudi več slučajev ozebljenja. Toda pri vsem tem so naši vojaki dobre volje, ker jih navdaja zavest, da bo končna zmaga na njihovi strani. Pri prelazu Usok so naši vojaki ujeli ruskega podpolkovnika. Iz njegovih izjav je razvidno, kako izborno se je posrečilo v Karpatih našemu armadnemu vodstvu prikriti Rusom premikanje nemškega armadnega oddelka iz enega mesta na drugo. Vsled nenadnega pojava nemških čet v Karpatih so bili Rusi zelo neprijetno presenečeni. Rusi so izvedeli to komaj tri dni poprej, torej mnogo prepozno in niso mogli poslati dovolj čet na to mesto. Ruski častniki so dobili strogo povelje, da ne smejo moštvu naznaniti prihod nemških čet. Glede namena ruskih upadov v Karpate v vojaškem oziru se je izrazil častnik sledeče: Karpate moramo držati, da se nam ne upade za hrbet. Vsled tega nimajo naši upadi v Karpate nobenega stalnega značaja in mi tudi nismo udrli daleč notri na Ogrsko. Na Ogrsko smo si poslali le po živila. V prelazih se branimo do skrajnosti in jih bomo tudi držali.

Iz Przemysla.

Krakovski listi ponatiskujejo neko dopisnico iz Przemysla, ki pravi, da so sovražni letalci priplul nad trdnjavo, niso pa napravili nobene škode. Mesto preskrbuje ubožnejše prebivalce s premogom, petrolejem, soljo in mlekom. Drva si jemlje prebivalstvo iz kneza Sapiehe gozdov. Trdnjavsko poveljništvo prodaja živila mestnim prebivalcem. Sedaj v mestu ni kužnih bolezni. Pred kratkim so celo odprli neko gimnazijo. Splošno razpoloženje je dobro.

Ruski vojaki streljajo na Ruse.

V zadnjih karpatskih bojih se je opazil sledeči zanimivi slučaj. Na ruski strani se je borila četa mohamedanskih Tatarcev. Ko je ta ruska četa prišla v bližino Avstrijcev, so se nenadoma obrnili in začeli streljati na Ruse. Izjavili so, da bi se radi borili na naši strani zoper Ruse, ker „sveta vojska“ to zapoveduje. A Tatarcem se njih želja ni izpolnila ter se jih je smatralo kot druge vojne ujetnike.

Avstrijska artilerija najboljša na svetu.

V pismu, ki ga piše neki vojak svojim domačim z bojišča, trdi avstrijski vojak: „Šele po vojski bomo čitali, da je avstrijska artilerija najboljša na svetu. Naši topničarji sedaj daleč prekašajo ruske.“

Kako sodi Šved o naši armadi.

Iz Stockholma prihaja sledeče poročilo: Neki švedski dopisnik, ki se nahaja na avstro-ogrski bojni črti, piše o vztrajnosti avstro-ogrskih čet: Po velikem pomanjkanju, ki mu pač v povestnici vojske ni vzgleda, smo došli na planoto, ki se razteza severno od Karpatov. Če pomislimo, da so se mogli prekoračiti Karpati vedno le po eni poti, da so Rusi porušili vse hiše in ceste, da so morale čete, ki so se bojevale po noči in podnevi, ostati vedno pod milim nebom brez ognja, da ne izdajo svojih postojank sovražniku in da vreme ni bilo ugodno, moramo izraziti svoje najtoplejše občudovanje avstro-ogrskim vojakom radi njih neupogljive hrabrosti in odločnosti in volje, da zmagajo.

Grozote v ruskih strelskih jarkih.

Očividec, ki se udeležuje bitke na Rusko-Poljskem, pripoveduje, kako izgledajo strelske jame in okopi, katere so Rusi zapustili in katere so Avstrijci zasedli. Ti okopi se nam zdijo, kakor kako podzemsko mesto, ki je bilo z velikim naporom, vztrajnostjo in žilavostjo sezidano v zemljo. Veliko ozemlje je več kilometrov daleč okrog prevlečeno s samimi globokimi hodniki in jamami, ki so na vse strani zvezane. Človek bi se v teh zamotanih hodnikih res lahko zašel. Ako si v jami, ne vidiš krog sebe druga kot enobarvne sive peščene in ilovnate stene. Vsak korak pa te spominja na sledi boja. Ob robovih teh globokih jarkov ležijo mrliči, katerih se radi močno zmrznjenih tal ni moglo zagrebsti. Povsod ležijo na okrog tornisti, čelade, čepice vseh vrst, puške, revolverji in drugi bojni predmeti. Strelski jarki so pa tudi polni groznih tajnih dogodkov. Če greš po strelskem jarku, ki veže dva glavna okopa, opaziš, da je okop čisto plitev. Ako pa natančneje pogledaš, opaziš, da leži tam cel kup mrtvih Rusov, ki so zmrznili in se jih ni moglo več spraviti proč. Tamintam opaziš, da drži kak mrtvec roko ali glavo iz mrtvega kupa in še je potem spoznaš, da korakaš čez padle ruske vojake. Vojak naše straže je opazil v nekem jarku ležati usnjato rokavico. Pripognil se je, da bi jo pobral. A skočil je prestrašen nazaj. V rokavici je bila mrtva roka padlega Rusa, ki so ga v veliki naglici zagrebli, a tako, da je molel roka iz groba . . .

Angleži o avstrijskih motornih baterijah.

Angleško in francosko armadno vodstvo se že močno trudita, da bi prišli na kak način do fotografij avstrijskih motornih baterij. Toda, kakor poročajo „Times“, so bili vsi dosedanji tozadevni napori brezuspešni. „Times“ namreč pravijo, da ni bilo mogoče najti vojaške osebe, ki bi zamogla priti k tem možnarjem, ki so tako hitro uničili najmodernejše utrdbe francoskih in belgijskih trdnjav. Nemci se imajo res mnogo zahvaliti avstrijskim motornim baterijam, pri katerih so večinoma Slovenci topničarji izvršili ono delo, ki se sicer pripisuje nemškim 42 cm mornarjem.

Razne novice.

Našim vojakom

naročajte „Slovenskega Gospodarja“! V vseh pismih, ki jih dobivamo z bojišča, izražajo vroče željo po slovenskem čtivu! Vsak teden bo jim „Slovenski Gospodar“ prinesel ljube pozdrave in novice od doma. Naročite vsaj za tri mesece! Za tri mesece stane „Slovenski Gospodar“ 1 K.

† **Ptujski prošt Jožef Flek.** V Ptuju je v petek dne 5. marca umrl, zadet od kapi mil. g. prošt Jožef Flek. Rajni je bil rojen dne 29. marca 1829 v Sevnici ob Savi. V duhovnika je bil posvečen dne 23. julija 1857. Služboval je kot kaplan v Spodnjem Dravogradu, Slov. Gradcu, pri predmestni župniji Matere Milosti v Mariboru, kot stolni kapelan v Mariboru in nato kot stolni vikar. Leta 1881 je dobil župnijo Lembah pri Mariboru, leta 1886 je postal dekan v Jarenini, leta 1897 je postal prošt in dekan v Ptuju. Knezoškofijski duhovni svetnik je postal leta 1886, konzistorijalni svetnik pa leta 1899. Povsod, kjer je služboval, je bil radi svoje ljudomilosti zelo priljubljen. Bil je častni občan raznih spodnještajerskih občin. Cesar ga je že pred leti povzdignil v viteza III. reda železne krone. Z njim je izginila v grob častitljiva in velečislana osebnost lavantinske duhovščine. Pogreb se je vršil v ponedeljek, dne 8. marca in je pokazal, da je bil rajni vsestransko zaslužen in priljubljen. Pridigi, sveti maši zadušnici in pogrebu so prisostvovali vodja okrajnega glavarstva z uradniki, vodja vojaške postaje s častniki, podžupan Steudte z mestnimi odborniki, sodnik Doležal, gimnazijski ravnatelj s profesorji in dijaki, društva, šolski otroci z učiteljstvom in ogromna množica vernega slovenskega ljudstva od blizu in daleč. Iz proštije v cerkev je vodil sprevod in za rajnega maševal mil. g. Fr. Hrastelj, arhidakon konjiški, pri pogrebu iz cerkve na pokopališče vodilj e mil. g. Fr. Moravec, kanonik in stolni župnik v Mariboru. Sprevoda se je udeležilo 64 duhovnikov. Črne zastave z mestne hiše, proštije in cerkvenega stolpa so naznanjale, da je Ptuj in okolica v žalosti. Svetilke na ulicah so gorele in bile zavite v črne pajčolane. Svetila blagemu pokojniku večna luč!

Novi stolni dekan v Mariboru. Cesar je imenoval za stolnega dekana lavantinskega katedralnega kapitelja kanonika č. g. Josipa Majcen.

* **Duhovniške vesti.** Za upravitelja ptujske dekanije je imenovan kn. šk. duhovni svetovalec in župnik pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. vlč. g. Jos. Sinko. — Č. g. Jos. Vrečko, kaplan na Remšniku, je imenovan za vojnega kurata v rezervi.

* **Šolski svetnik g. Luka Lavtar,** profesor c. k. učiteljišča v Mariboru, je umrl v svojem 69. letu dne 9. t. m. ter je bil danes ob obilni udeležbi vseh slojev slovesno pokopan. Rojen je bil v Železnikih na Kranjskem. Neumorno in plodonosno je deloval v šoli od l. 1872 naprej in sicer skozi celih 40 let v Mariboru. Naj vmiru počiva in večno plačilo zavživa krščanski mož stare korenine, vrli oče, vzor-značaj, mili tovariš, navdušen vzgojitelj!

Iz finančne službe. Za davčne upravitelje v 9. činovnem razredu sta imenovana začasni davčni upravitelj Emil Pleskovič in davčni oficijal Otmar Meglič.

* **Novi vojni kurat.** Dne 6. marca je bil brzojavno poklican kot kaplan vojaške bolnišnice št. 7 na bojišču č. g. Alojzij Dejak, učitelj na salezijanski gimnaziji v Verženju. Gospod Dejak je na zavodu in v okolici neumorno deloval. Prav rad je pomagal g. župnikom v okolici ter si je s svojim ljubeznjivim nastopom pridobil srca tistih, ki so imeli ž njim opraviti. Verženjci in Majonedeljčani bodo težko pogrešali ljubeznjivega gospoda. G. Dejak je rodom Kranjc, bil je dalje časa v Južni Ameriki kot župnik hrvaške naselbine v Paintarenasu (Chile v Ameriki).

* **Zaprisega in odlikovanje vojakov.** V soboto dne 6. marca t. l. se je vršila na tezenskem vežališču t k Maribora slovesna zaprisega v zadnjem času vpoklicanih črnovojnikov. Ob 9. uri predpoldne so prevzvišeni gospod knezoškof dr. Mihael Napotnik vpričo poveljujočih gg. častnikov, nad 3000 mož broječega vojaštva in mnogoštevilnega odličnega občinstva služili pod milim nebom sveto mašo, s katero so združili molitev za cesarja in zakramentalni blagoslov. Po sveti maši so premilostljivi Nadpastir v škofovskem ornatu stopili tja pred dolge vrste vojščakov in so jih s prisrčnim, globoko premišljenim nagovorom pripravili na slovesni trenutek prisege. Trojni zlati trak so prevzvišeni govornik pritrdili na vojni prapor zbranih čet, rekoč, da imej prvi trak napis: „Svetost prisege“, drugi „Zaupanje“, tretji „Ljubezen do Boga in do bližnjega“. Sveta bodi namreč hrabremu vojščaku prisega, katero stori pred vsevednim in neskončno pravičnim Bogom, ki vidi v srce in plačuje dobro ter kaznuje hudo, kakor si kdo zasluži. Zaupajo naj vojščaki na Boga, ki jim bo pomagal v boju in jih bo varoval v nevarnostih, zaupajo pa naj tudi na svoje poveljnike, ki jih bodo modro vodili in na svoje domače, na Nadpastirja, nadomoljubne duhovnike in vse blage Lavantince, ki bodo doma za nje pridno molili, služili svete maše in jih dajali služiti, prejemali svete zakramente in opravljali razne pobožnosti, kakor se je to doslej godilo. In iz ljubezni do Boga, do cesarja, do domovine naj gredo v boj zoper slovite sovražnike. Tako bodo posnemali slavne vzglede tistih, ki so že bili v boju in izmed katerih bo jih nekaj ta dan za svojo pogumnost očitno odlikovanih. In danes izgovorjene besede „Prisegamo Bogu sveto prisego . . . tako nam Bog pomagaj! Amen“ jim naj bodo vojno geslo in angelj božji naj jih spremlja v boj in sveta družina, Jezus, Marija, Jožef, naj jih vselej in povsod varuje in tolaži . . Po jedrnatem govoru, ki so ga vsi navzočni poslušali s pozornostjo in z ganotjem, so bila deveterim hrabrim vojščakom pripeta na prsi cesarska odlikovanja in moštvo je slovesno priseglo zvestobo presvetlemu cesarju. Ko sta se voj. postajni poveljnik, g. polkovnik Al. Lebar in poveljnik dopolnilnega okraja, ki mu pripadajo zapriseženi črnovojniki, g. major Blacha, očitno zahvalila Njih Ekselenci za sveto opravilo, je navdušen vsklik na presvetlega cesarja s cesarsko himno zaključil sijajno in veličastno, za vse vojščake navduševalno, za vse pričujoče pa izpodbudno in tolažljivo slovesnost, kakor se enaka ni kjerbodi vršila.

* **Za Haloze.** Kakor se nam poroča iz Ptuja, je c. kr. okrajno glavarstvo dalo z denarjem, katerega so naši poslanci (ker je Brenčič pri vojakih, dr. Korošec in dr. Verstovšek) izposlovali pri finančnem ministrstvu za Haloze, nakupiti na Ogrskem koruze, katero bodo Haložani dobivali iz Ptuja za v sedanjih razmerah zelo zmerno ceno po 18 K metrski stot. Haložani smo poslancema za trud in pomoč zelo hvaležni ter prosimo, naj tudi v bodoče na nas revne pare ne pozabita.

* **Zaradi galice.** Kakor smo zadnjič poročali, je v imenu Kmečke Zveze tokrat posl. Pišek zopet in zopet posredoval v poljedelskem ministrstvu zaradi dobave galice. Zvedel je razven tega, kar je čitateljem že znano, še tudi to: Poljedelskega ministrstva se je pravočasno opozorilo graški Verband in Kmetijska družba, da naj naročijo galico, kajti meseca oktobra še je bila kg za 72 v in januarja 1.20 do 1.30 K kg. Sedaj je vojaška oblast zaprla nadaljno dobavo, stoji baje po 2.30 K kg. Graški Verband ima naročenih 14 vagonov in te tudi dobi, ako jih vzame. Ali si je Kmetijska družba kaj galice preskrbela, se ne ve. Dvorni svetnik Postela in nadzornik Grozdenovič priporočata perocid kot nadomestilo, ki se še danes dobi od tovarne „Vereinigte chemische Fabriken Landau, Kreidl, Heller & Cie. in Wien, Floridsdorf“ kg po 52 v. Za 1 kg galice se mora naročiti (ne uporabljati) 2 kg perocida. Ker „Verband“ odgovarja, da še ne ve, ali se bo njegova pod zaporo stoječa zaloga galice oprostila, odgovarjamo: Gotovo je, da bo zapora odstranjena, ako „Verband“ le hoče, kajti vojaška uprava je zaporo za vse količine galice dvignila.

* **Madžari dovoljujejo.** Uradni list naučnega ministrstva objavlja naredbo, vsled katere se sme veronauk v ljudskih in ponavljalnih šolah poučevati v materinem jeziku. Letna poročila in druge tiskovine nemadžarskih šol se morajo razven v državnem jeziku priobčevati tudi v jeziku dotične narodnosti. Pri nas na avstrijskem je poučevanje veronauka v materinem jeziku brez vsake omejitve na vseh ljudskih šolah dovoljeno.

* **Žito za perutnino.** C. kr. namestnija v Gradcu razpošilja političnim uradom odlok, da vsem gospodarjem, ki se pečajo s perutninarstvom, dajo potrebno množino žita in mlinskih izdelkov na razpolago. Ker bo perutninarstvo v sedanjem času donašalo lepe dohodke, ga naj nihče ne zanemarja.

* **Zapora moke in žita.** Poroča se nam, da se poslanci Slov. Kmečke Zveze mudijo te dni na Dunaju, kjer posredujejo za večjo količino moke in žita, ki naj ostane za vsakdanjo uporabo izven zapore.

* **Moka se pojavlja.** „Čas“ piše: Ko se je ukazalo popisovanje moke in žita, se je pokazalo, da je v Pragi dovolj moke. Komaj so razdelili priglaševalne pole, so že branjevci razobešali napise: „Tu se prodaja bela moka.“ Ponujali so tudi ogrsko belo moko, dasi so še prejšni dan trdili, da je nimajo.

* **Kako se dobi dopust?** V uvodnem članku govorimo o dopustih za črnovojnike. Za dopust lahko prosi najprej vojak sam pri svojem vojaškem poveljstvu. To se zgodi ustmeno, da se vojak-prosilec javi k r a p o r t u. Lahko pa prosijo za dopust tudi domači potom okrajnega glavarstva in sicer pismeno. Okrajno glavarstvo ne rešuje prošenj, temveč jih dostavlja vojakovim poveljstvom. Tukaj podajamo obrazec za prošnjo, kakoršno naj naredijo domači, seveda s p o t r e b n o s p r e m e m b o:

Slavno c. kr. okrajno glavarstvo!

Moj sin (oziroma mož, viničar, hlapec, delavec), Jožef Modic, služi sedaj v c. in kr. rezervni bolnišnici, Dominikanska vojašnica, III. oddelek, soba štev. 4, Ptuj. Ker ga neobhodno potrebujem za delo na polju, prosim, da mu njegovo poveljstvo da dopust, če le mogoče od 15. do 29. marca t. l.

Slavno c. kr. okrajno glavarstvo prosim, da prošnjo blagovoljno predloži pristojnemu vojaškemu poveljstvu.

Kraj, datum, podpis.

* **Kako se dobi oprostitev?** Samostojni poljedelci (torej samo posestniki) zamorejo dobiti časovno omejeno oprostitev od črnovojniške službe. Prošnje se smejo vlagati s a m o pri okrajnem glavarstvu. Vloži lahko prošnjo vojak sam, ali pa njegovi domači. Za take prošnje podajamo obrazec, seveda morajo prošnjiki obrazec primerno spremeniti. Vsak naj skuša v prošnji navesti v s e v z r o k e, ki govorijo za oprostitev, toda samo r e s n i č n e! Naš obrazec je narejen za slučaj, da je žena bolehna, da je 6 mladoletnih otrok, da ni moškega pri hiši itd. Glasi se:

Slavno c. kr. okrajno glavarstvo!

Moj mož, Alojz Senčar, služi sedaj v Mariboru pri c. kr. črnovojniškem pešpolku Maribor štev. 26, vojna kompanija štev. 16. Prosim, da se ga za več časa o p r o s t i v o j a š k e s l u ž b e in sicer iz naslednjih vzrokov:

1. Posestvo je veliko 60 oralov, in sicer: 4 orale vinograda, 24 oralov njiv, 16 oralov travnikov, 8 oralov sadonosnika, ostalo gozd in pašnik.
2. Sem vsled zadnjega poroda trajno bolehna ter niti v gospodinjstvu ne morem opravljati težjih del, kamoli na polju in v vinogradu.
3. Imam 6 otrok, katerih najstarejše je 10 let, ki mi torej pri delu ne morejo pomagati.
4. Nimamo ne hlapca pri hiši, ne drugega moškega, ki bi nam pomagal delati. Hlapec je moral tudi k vojakom.
5. Ako se vinogradi in njiva ne obdelajo, nas zadene velika gospodarska škoda.

Prosim, da se navedeni vzroki smatrajo kot posebnega uvaževanja vredni in se mojemu možu dovoli daljša oprostitev.

Radenci, 15. marca 1915.

Mica Senčar, obč. Radenci, št. 112.

Kedaj bodo novinci vpoklicani? Črnovojniki—novinci letnikov 1891 in 1895 in tudi tisti, ki so rojeni v letih 1878, 1879, 1880 in 1881, a poprej niso bili podvrženi v Avstriji vojni službi ter so še le po 31. decembru tistega leta, ko so bili stari 35 let, dobili avstrijsko državljanstvo in še poprej niso bili pri naboru, so vpoklicani dne 15. marca 1915. Novinci letnika 1896 pa morajo pod orožje še le dne 15. aprila 1915.

* **Magari proti samemu peklenščeku.** Rajhenburški kaplan č. g. Josip Tratnik je dobil od svojega brata, vojaka 87. pešpolka, ki se bojuje na Karpatih, dopisnico, pisano 29. februarja, s sledečo zanimivo vsebino: Naznanim Ti, da se nahajam že četrti dan v groznem ognju. Sedaj imamo opraviti z zagrizenim sovražnikom. Nasproti nam stojijo krvoločne sibirijske čete, ki se bojujejo kakor levi in jih je tudi kakor mravelj pred nami. A omeniti moram, d a k a m o r s e z a ž e n e m o f a n t j e 87. p e š p o l k a, m o r a b i t i v s e z d r o b l j e n o, m a g a r i, č e n a m s a m e p e k l e n š č e k e p o s t a v i j o n a s p r o t i. Nam je vseeno, ali napadamo, ali odbijamo 10kratno premoč. Zopet smo dosegli skoro neverjetno zmago. Zavzeli smo važne postojanke v precej visokih gričih ter poslali več vagonov Sibirijcev na oni svet. Vem, da če bi ne bil podpiran z molitvijo svojih dragih, bi se ne nahajal več med živimi, zato se priporočam še nadalje. Tvoj udani brat Ivan.

* **Hrabrost slovenskega vojaka.** Ivan Stamol iz Golovlj je bil dne 17. febr. odlikovan z srebrno kolajno II. razreda. Slava slovenskim vojakom!

* **Spimo kakor zajci.** Četovodja Josip Veligošek, doma iz Griž pri Celju, piše g. Leonu Štorman z bojišča: Že drugič se nahajam na severnem bojišču. Kljub hudi zimi sem še zdrav. Marsikoga pa je mraz čisto pozabil. Cel čas smo zunaj na prostem. Spali smo kar po zajčje. Za pust smo imeli močno muziko, seveda topovsko. Dne 18. febr. me je skoro objela bela žena. Granata je udarila v moj zakop: mojega prijatelja je ubilo, mene pa je Bog obvaroval. Srčne pozdrave!

* **Slavčevo petje na bojišču.** Janez Turk, doma iz Pilštanja, piše svojemu bratu, č. g. Mihaelu Turku, kaplanu v Št. Petru pod Sv. gorami, iz Celja: Dragi! Pripravljeni smo, da odkorakamo zopet proti sovražniku. Zelo dobro smo opravljeni. Žalosti me, ko bom moral zapustiti svoje drage. Ne bojim se večernega in jutranjega petja granat in šrapnelov, ker so moja ušesa že itak navajena tistega slavčevega petja. Če pa je božja volja, da padem, pa tudi ne žalujte, ker ne bom ne prvi in ne zadnji. Prosim Te, moli za me in se me pri sv. mašah spominjaj. Pozdrav Tebi in č. g. župniku!

* **V Karpatih pri prelazu Toronja** (78 km od mesta Huszt), Jos. Holc od Sv. Jurja ob Ščavnici nam piše dne 15. febr.: Cenjeno uredništvo! Spet zelo srečen dan! Naznanjam Vam, da mi slovenski bojevniki tukaj ne samo ne jemo zastonj in kratimo zlati čas. O ne! Včeraj smo ob dokaj ugodnem vremenu ujeli enkrat 150, drugikrat 400 in tretjikrat 272 Rusov, kar znaša skupaj lepo število čez 800 vjetih kosmatincev. Pri eni strani smo udrli Avstrijci, pri drugi nemški polk naprej in smo tako imeli sovražnika v sredi. Seveda je bilo nekaj časa divje klanje, a naša premoč je prisilila sovražnika, da se nam je moral udati. Kakor so se Rusi pozneje izrazili, bilo je med njimi tudi več takih, kateri so še-le komaj pred nekaj dnevi na novo prišli v Karpate. Nekateri so bili komaj en dan v bojni črti in včeraj so bili že v naših rokah! Bodite si v svesti, zmaga je na naši strani, ker mi slovenski vojaki hrabro branimo domovino in cesarja! Urednik lista, kateri je z nami vred na bojnem polju, sprejmite iskren pozdrav!

* **Savinjčan v Kanfanarju v Istri.** Dobili smo od g. M. B o š n j a k a, ki služi kot črnovojnik v Kanfanarju, sledeče vrstice: Mnogokrat sem v prejšnjih letih v Braslovčah z našimi pevci pel: „Prijatli savinjski so mil'ga srca, prijaznost, zvestoba, med njimi velja.“ Resničnost teh besed se je še posebno pokazala, ko sem imel god, ker ti velikoštevilo teh savinjskih prijateljev se je potrudilo, me razveseliti in so mi za god mnogo želeli, a vse te želje so se združile v eno veliko, da se kmalu po zmagi Avstrije srečno spet vidimo. Ko hodim večkrat bliz morske obali, katero sem si želel nekdaj gledati, si že želim biti doma in nikjer drugje in uživati med svojimi ljudmi nekdanjo srečo. Dan za dnevom gledam, kako se oni doma trudijo lajšati nam, ki smo pod poveljem drugih, težaven stan, poklican za varstvo domovine. Bog daj, da doživimo kmalu mir, saj ga bomo znali ceniti bolj, ko smo ga nekdaj. M. Bošnjak.

* **Roke naj ji prinese!** Bilo je na Francoskem bojišču. Nemci so naskočili neko vas in pognali iz nje Francoze. Nesreča je hotela, da je pritekla tedaj iz neke hiše na cesto desetletna deklica in da jo je zadela krogla v roko. Deklico so odpeljali v bolnišnico, kjer so ji morali odrezati roko. Revica je bila v bolnišnici tudi čez Božič. Pa so vprašali deklico, česa si želi, da bi ji Jezušček prinesel na sveti večer. Odgovorila je: „Prosim, recite Jezuščku, naj mi prinese nazaj moje roko!“

* **Legar v Gaberju pri Celju.** V Gaberju in Sp. Hudinji pri Celju se je pojavila pri otrocih cela vrsta slučajev trebušnega legarja. Pristojne oblasti so ukrenile vse varnostne odredbe. Da se je bolezen razširila, so krive slabe stanovanjske razmere v nekaterih hišah.

* **Pegasti legar v Vurbergu.** V Vurbergu pri Ptuju (med ujetnici) je po uradnem poročilu na novo zbolelo na pegastem legarju 10 oseb. Pegasti legar se je nekdaj imenoval „dokaz človeške bede“. Prej se je mislilo, da se razširja te vrste legar, tudi vojni legar ali lazaretna vročica imenovan, po zraku. Sedaj pa so prišli do spoznanja, da prenašajo kal bolezni uši. Zelo dvomljivo je, ali prenašajo kal bolezni tudi bolhe. Navadno popade bolezen dorasle ljudi, redko otroke in starce. Ko popade bolezen človeka, ga začne tresti mrzlica, bolnik se čuti potlitega, glavobol pa ni ravno posebno hud, pač nastopajo omotice, brni mu v ušesih, nahod se pojavlja in pojavlja se tudi vnetje goltanca. Bolniki se navadno za nič ne brigajo. Tretji do peti dan se pokažejo na celem telesu razen na dlani in na obrazu kakor leča velike pike. Te pike dobe čez nekaj dni v globočejših plasteh kože podplutbe. Če pritisnemo s prstom na nje, ne izginejo popolnoma, sredi na ostane. Drugi teden je dosegla bolezen vrhunec. Če ozdrave bolniki, se to zgodi mnogo hitreje, kakor pri trebušnem legarju. Bolezen širijo uši in sicer uši v obleki. Zato je strogo paziti na snažnost. Uš je zelo občutljiva proti gorkoti, že gorkota 35 stopinj C. jo umori. Zato je desinfekcija s paro zelo uspešna. Proti ušem se uporablja eterična olja, n. pr. 70 delov 95% alkohola in 30 delov janeževega olja. Pri namazanju telesa je paziti, ker se lahko napravijo mozoli in je škodljivo za ledice. Bolje je poškropiti obleko. Tudi z bencinom se pokončajo uši. Popolnoma brez dvoma pa še ni dognano, ali se bolezen ne razširja še na drug način, morda pri kašljanju ali kihanju.

* **V Planici** na Češkem je umrl dne 3. t. m. Pavel Toman, oče hajdinskega g. župnika. Blagi pokojnik se priporoča v molitev.

* **Bitke med berolinskimi šolarji.** Policijski organi Velikega Berolina nastopajo z vso strogostjo proti bitkam med šolarji. Že začetkom vojne je prišlo tako v Berolinu kakor tudi v raznih predmestjih do več takih bitk. Takrat so imele sicer popolnoma nedolžen značaj. Toda sedaj so postali šolarji v bojevanju že bolj izkušeni in izvežbani in zato postajajo bitke tudi vedno hujše. Šolski dečki se ne zadovoljujejo sedaj več s palicami in drogi, ampak se poslužujejo sedaj tudi že nevarnejšega orožja: sabelj, žepnih nožev in železnih kosov. Žalibog je prišlo že v več slučajih do ranitev. Tudi mladinska sodišča velikega Berolina so se morala že ponovno pečati s temi bitkami. Šlo je vedno za slučaje, v katerih je eden ali drugi pobič odnesel iz bitke krvavo glavo ali kak drug del telesa. Policijski organi so dobili ukaz, da morajo nastopati z največjo strogostjo proti šolarskim bitkam, da zabranijo te neumnosti, ki se polaste lahko tudi že večjih fantov.

* **Pomiloščeni kaznjenci.** Cesar je 74 kaznjencem na avstrijskih kaznilnicah spregledal kazen; od teh pripade na moško kaznilnico v Mariboru 10, na moško kaznilnico v Gradiški 9, na moško kaznilnico v Kopru 7, na žensko kaznilnico v Rebnjah 4 in v Begunjah 7 pomiloščenj.

Jaro žito. Štajerska kmetijska družba v Gradcu razglaša: Ker je z ozirom na vojno stanje nujno želeti, da se vseje več zrnja, kakor do sedaj, namerava uporabiti osrednji odbor štajerske kmetijske družbe namesto pospeševanja pridelovanja krme podporo, katero mu da vsako leto vlada na razpolago v to svrho, leta 1915 za podporo setve jarega žita (jare pšenice, jare rži, jarega ječmena). Podpora v izmeri 25% cene žita se dovoli pod pogojem, da naseje jarega žita dotični prosilec čez običajno množino in se za tako površje v izmeri ½ do k večjemu 3 oralov dovoli podpore ½ do 4 meterskih stotov. Z ozirom na omejena sredstva se bo jemal ozir v vsaki podružnici le 1 do 4 prošnjike. Prošnje za dovolitev teh podpor se naj predložijo potom podružničnega načelstva — kjer se dobijo tudi vzorci za prošnje in obveznice — s podpisano obveznico do najpozneje dne 25. marca t. l. osrednjemu odboru štajerske kmetijske družbe v Gradcu. Natančneja pojasnila se dobijo pri načelstvih kmetijskih podružnic.

* **Tržne cene v Gradcu.** Debeli voli 128 do 150 K, srednje debeli 120 do 126 K, suhi 110 do 118 K; debele krave 106 do 124 K, srednje debele 90 do 104 K, suhe 79 do 88 K; biki 116 do 136 K, mlada živina 110 do 136 K; teleta 190 do 210 K, izjemoma 220 do 230 K; mlade svinje 230 do 250 K, debele svinje 250 do 280 K, srednje debele 238 do 240 K, mesne svinje 226 do 240 K; ovce 120 do 130 K. (Pri goveji živini veljajo cene za 100 kg žive teže, pri teletih, svinjah in ovcah za 100 kg mrtve teže.) Seno 100 kg: sladko 9.50 do 10.50 K, kislo 8.50 do 9.50 K, slama 8 do 9 K; pšenica 41.0 rž 33.50 ječmen 30.80, koruza 25.50, proso 27 K, oves 27.30 K, ajda 70 K, fižol 68 do 85 K, grašica 11.20 do 11.40 K, leča 16.20 K, proseno pšeno 60 do 80 K, pšenični zdrob 80 K, koruzni zdrob 56 do 60 K, ajdova moka 80 do 108 K, koruzna moka 48 do 58 K, ržena moka 56 K, pšenična moka štev. 0 76 do 86 K, štev. 4 68 do 76 K, štev. 6 (črna) 56 do 60 K (100 kg). Jajce komad 10 do 14 v, krompir 14 do 18 v 1 kg, mleko 28 do 30 v 1 liter. — Cene goveji živini se na vseh sejmih zelo dvigajo.

* **Maribor.** V sredo dne 10. marca je umrla v Kamnici pri Mariboru č. šolska sestra M. Klementina Čuvan. Rojena je bila l. 1883 v Mariboru. Naj v miru počiva!

Št. Peter niže Maribora. Naš rojak, rezervni pionir Franc Bregant, je bil od samega armadnega poveljnika generala Dankla pohvaljen z laskavim pismom. Bregant se je odlikoval radi izredne hrabrosti dne 5., dne 9. in dne 12. setpembra 1914. Šentpetrani smo ponosni na našega junaka. — Isti je pisal svoji materi za god: Želim Vam prav veselo godovno, da bi ga še veliko let zdravi in veseli obhajali. Naznaniti Vam tudi moram, da še ni ure minilo v vojski, da bi ne bi zmislil na Vas za to, da ste me pokropili z blagoslovljeno vodo popred, ko sem stopil čez Vaš prag. Kadar krogla prileti, si vsakokrat to mislim: Saj so me mati prekrižali in pokropili z blagoslovljeno vodo, znabiti pa me ne bo zadela.

* **Sv. Peter** niže Maribora. S srebrno kolajno I. vrste je bil odlikovan g. Jožef Golob, četovodja od 47. pešpolka, doma iz Rupreč. Bojeval se je na severnem bojišču proti krutemu sovražniku in je na hrabri način ujel 8 Rusov v neki karpatski vasi. Med tem, ko se je sin boril na bojnem polju, bolehal je njegov že 72 let stari oče pod hudimi udarci. Jožef Golob se nahaja sedaj kot bolnik na gradu Wasoldsberg pri Gradcu.

* **Jarenina.** Pred tednom se je raznesla govorica, da je naš vrli Franc Šparl, cerkveni ključar in tajnik Posojilnice padel na severnem bojišču. Naš urednik pa je dobil te dni od njega dopisnico z dne 26. februarja, ki se glasi: „Dragi prijatelj! Jaz in makolski Janko Mlakar, ki sva bojna tovariša v strelni jami, se Te spominjava ter pošiljava Tebi in vsem znancem srčne pozdrave. Do sedaj sva še, hvala Bogu, zdrava. Pričakujeva slavne zmage.“

* **Sv. Benedikt** v Slov. gor. Na naši pošti je finanč od Sv. Lenarta pribil tiskan oklic, v katerem se kupovalce cigar in cigaret svari pred nepotrebnim prijemanjem in mečkanjem tistih, katerih ne kupi in sicer zaradi nevarnosti prenosa kužnih bolezni. Zoper to ničesar nimamo. Samo to si usojamo vprašati c. k. finančni urad pri Sv. Lenartu: Zakaj je imenovani oglas samo v nemškem jeziku? Koliko pa jih zna tukaj pri Sv. Benediktu nemški?

* **Sv. Peter** pri Radgoni. Dne 15. julija lanskega leta se je poročil Franc Mulec z mladenko iz sosedne župnije. Enajst dni po poroki pride strašen glas, da je izbruhnila vojska. To je bila nesreča za mlado ženo, žalost za onemogle stariše. In ta žalost je izpodkopala 74 let staremu očetu zdravje in ga položila na bolniško posteljo, s katere ni več vstal. Po trimesečni bolezni je mirno v Gospodu zaspal, previden s sv. zakramenti za umirajoče in vdan v voljo božjo, da svojega sina ne vidi več. Rajni je zapustil

K. K. STAATSANWALTSCHAFT MARBURG
Eingelangt am 11 MRZ 1915
mit — Beilagen

10. številka. Maribor, dne 11. marca 1915. XLIX. tečaj.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 6 K, za druge izvenavstrijske dežele 8 K. Kdor hodi sam po njega, plača na leto samo 3 K. — Naročnina se pošilja na: Uredništvo „Slovenskega Gospodarja" v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Katoliškega tiskovnega društva" dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta štev. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta štev. 5, sprejema naročnino, inserate in reklamacije.
Za inserate se plačuje od enostopne petitvrste za enkrat 18 vin., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 12 vin. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznanila" stane beseda 5 vin. Parte in zahvale vsaka petitvrsta 24 vin., Izjave in Poslano 36 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezaprte reklamacije so poštnine proste.

Dopusti za črnovojnike.

Boji za Dardanele vznemirili celi svet. — Grški ministrski predsednik odstopil. — Grški kralj še ni za vojsko. — Italija ne ve, kam bi se obrnila. — Amerika ščiti Kitajsko pred Japonsko. — Amerika se oborožuje.

Dopusti za črnovojnike.

Že začetkom meseca februarja je naročil Hrvatsko-slovenski klub svojemu načelstvu, naj se pri pristojnih ministrstvih poteguje za to, da črnovojniki dobijo primerne dopuste za poljedelska in vinogradniška dela. Z ozirom na to naročilo sta poslanca dr. Korošec in dr. Šusteršič ponovno posredovala na merodajnih mestih, da se vprašanje glede črnovojniških dopustov ugodno reši. Kakor kaže odredba vojaške uprave, ne brez uspeha. Črnovojnikom se bodo dovoljevali dopusti. Že „Straža" je prinesla poročilo o tem, toda ker še odredba ni bila v vsem obsegu dobro znana, prinašamo danes natančne in popolnoma zanesljive ter uradne podatke.

Dopusti se bodo dovoljevali vojakom, ki pripadajo **kmečkemu stanu** (t. j. samostojni kmetje, njih sinovi, viničarji, poljedelski delavci) in se nahajajo pri vojaških formacijah izven bojišča (n. pr. varnostna služba pri železnicah in drugih javnih napravah), pri nadomestnih četah, v okrevališčnih (rekonvalescentnih) oddelkih in zavodih. Skratka rečeno, dopusti so določeni za vse kmečkemu stanu pripadajoče vojake, zdrave in rekonvalescente, ki niso v fronti. Vsak izmed teh bo dobil dopust, v kolikor bodo to dopuščali najnujnejši interesi vojaške službe.

Dopusti ne bodo dolgi, **k večjemu 14 dni.** Dovoljevali se bodo za najpotrebnejša poljedelska in vinogradniška dela. Gledalo se bo na to, da vsi primerni in potrebni poljedelci dobijo dopust. V tem kratkem času naj se menjajo.

Za dopust je treba prositi pri neposrednem poveljstvu vojaka-črnovojnika. Prosi lahko **vojak sam** ali pa njegovi domači potom okrajnih glavarstev. (Glej obrazec med „Raznimi novicami".) Dopust daje edino-le neposredno vojakovo poveljstvo. Prošnje domačih okrajno glavarstvo samo sprejema in dostavlja vojakovemu poveljstvu.

Kdaj se bo dobil dopust? Po vseh krajih se polja in vinogradi ne obdelujejo istočasno. Razlika je med južnimi in severnimi kraji, med nižjo in višjo ležečo lego in med raznimi poljedelskimi kulturami. Po teh krajevnih razlikah in potrebah dela in časa se bodo dajali dopusti. Z dopustnim listom bo imel vsakdo **prosto vožnjo** po železnicah, na dopustu bodo vojaki ravno tako dobivali svojo vojaško plačo in njihove družine, ali starši, ali žena z otroci, pa dosedanjo podporo.

Razven tega lahko posamezni poljedelci ali tudi občine prosijo (samo) potom okrajnega glavarstva, da se jim za poljedelska dela dopošljejo od vojaštva delavski oddelki po 20 mož skupaj. Za delo ne bo treba nič plačati. Posamezniki, oziroma občine, pa morajo skrbeti za stanovanje in hrano tako, kakor se to dogodi pri vkvartiranju. Za hrano vojaško-delavski oddelek plača, ako se zahteva, tudi odškodnino v isti izmeri, kakor se plačuje hrana v garniziji.

Končno še vojaška uprava razglaša, da se bodo v slučajih, ki so posebnega upoštevanja vredni, samostojnim poljedelcem (posestnikom) in posameznim poljedelskim uradnikom dovoljevala časovno omejene **oprostitve.** Take prošnje se smejo vlagati samo pri okrajnih glavarstvih. Na prošnje, ki so se al se bodo poslale naravnost na domobransko ministrstvo, se ne bode oziralo.

Odredbe za poljedelsko delo.

Vsakdo, ki ljubi domovino, mora skrbeti, da bo imela naša država v bodoče dovolj živil ne samo za prehrano armade, ampak tudi za drugo prebivalstvo. Bolj kot prejšna leta skrbimo letos za to, da se bo vsak košček zemlje izrabil, nasadil ali obsejal. Z gotovostjo lahko računamo, da bo najbrž še delj časa nemogoče uvaževati v našo domovino iz tujine potrebnih živil. Če bomo skrbeli, da se bo v naših krajih pridelalo kolikor mogoče mnogo žita, krompirja itd., bomo s tem najbolj uspešno kljubovali draginji in sovražnikom naše domovine, ki nas obkoljujejo, kakor sovražna armada močno in važno trdnjavo. Mnogo je še v naših krajih zemlje, ki se lahko spremeni v njive. Avstrijsko poljedelsko ministrstvo je izdalo pred nekaj dnevi važno odredbo, ki ima namen, da podžuri naše ljudstvo na deželi, da čim preje več sveta obdela in obseje. Glavne točke te ministrske naredbe so:

Do 15. aprila ima posestnik ali najemnik neobdelanih kosov zemlje pravico, isto sam obdelati. Ako pa do tega dne niti ne izvrši potrebnih preddel za spomladno setev, čeravno je že zemlja dovolj suha, ima občina pravico, da dotične kose zemlje obdela in obseje.

Do 23. aprila ima občina, v kateri leži dotično neobdelano posestvo, pravico, da ga po svoje obdela. Če se pa tudi domača občina ne pobriga za obdelavo zemlje, ima politična oblast pravico, da dovoli kaki sosednji občini ali tretji osebi, da obdela in obseje določene kose zemlje. V tem slučaju se je treba ravnati po navodilih krajevne komisije za oskrbovanje in spravljanje setve, ki obstoji v vsaki občini. Tudi okopavanje in obdelovanje posetve ter spravljanje pridelkov mora biti pod nadzorstvom zgoraj omenjene komisije. Dotični, ki je obdelal kak kos neobdelane zemlje, sme storiti vse, da mu je mogoče pravilno oskrbovati sejane ali nasajene pridelke. Samoobsebi je umevno, da je on tudi lastnik vseh pridelkov, ki jih je dobil na tistem kosu zemlje. Lastnik posestva pa nima nobene pravice do pridelkov. Ko pa so pridelki spravljeni, nima obdelovalec nobene pravice do dotičnega kosa zemlje.

Obdelave in posetve oproščeni so le tisti kosi zemlje, čegar posestnik je do 31. marca naznanil po občini politični oblasti, da za leto 1915 niso pripravni za posetev, ali pa, da bo še-le pozneje iste obsejal s kakim semenom.

Do 15. aprila se torej posestnik lahko odloči, ali bo neobdelano zemljo obsejal ali ne, do 23. aprila ima občina pravico do obdelave zemlje in od tega časa naprej pa razpolaga o uporabi neobdelane zemlje politična oblast.

S to odredbo se daje ljudem, ki nimajo lastne zemlje, priliko, da brezplačno lahko dobijo v „najem" kos zemlje, na kateri posadijo krompir, koruzo, fižol ali kaj sličnega. Dolžnost občin in krajevnih komisij za spravljanje setve pa je, da skrbijo, da se vsak prepir, ki bi nastal med posestnikom in obdelovalcem zemlje, že v kali zaduši.

Tako ministrska odredba, katero smo priobčili, da so naši kmetovalci o vsem dobro poučeni in da ne pridejo v neprilike.

Slike iz vojne.

Črnogorci valijo kamenje na Kotor.

Orožniški stražmojster **Jožef Petrovič,** doma od **Sv. Barbare v Halozah,** nam piše iz Kotora:

Že več let sem naročnik „Slov. Gospodarja", koji časnik se mi posebno sedaj v vojskinem času s svojo vsebino in zanimivimi poročili najbolj dopada.

V zadnjem času se ne dogaja nič posebnega na tukajšnem bojišču. Dne 17. svečana je plaval spet po dolgem času naš zrakoplov nekolikokrat preko Lovčena in okolice. Črnogorci so s posebno srditostjo streljali nanj s šrapneli, vendar se je zrakoplov nepoškodovan zopet vrnil. Naše trdnjave hrabro obstreljujejo črnogorske vrhove, a Črnogorci prav nič ne odgovarjajo na te pozdrave. Sumnja, da jim primanjkuje streliva, je resnična. Naše predstraže vznemirjajo Črnogorci po noči z valjanjem velikega kamenja po strašni strmini in pečevju, ki učini sicer veliki hrušč in ropot, vendar nam s tem ne morejo škodovati. V mestu Kotor je prebivalstvo na streljanje topov in pušk že popolnoma navajeno in se nikdo dosti ne zmeni za to. Vsak gre za svojim delom, trgovina je ustavljena, živila so dan na dan dražja. Vse domorodce srčno pozdravlja!

„Slovenski Gospodar" pri trdnjavskih topničarjih.

Anton Alt piše svojemu bratu č. g. kaplanu Ivanu Alt v **Slovenski Bistrici** iz Petrovardina (trdnjava ob Donavi v Sremu), kjer služi pri trdnjavskih topničarjih:

Dragi brat! Iskrena hvala za poslanega „Slov. Gospodarja", katerega vselej z največjim veseljem sprejmem. Ta naš ljubi domači list mi je najbolj priljubljen, kakor tudi pri vseh ostalih tovariših-Slovencih. Ko ga dobim, moram zmiraj na željo ostalih tovarišev v njih sredini na glas čitati vesti in poročila naših sobojevnikov iz mrzle Galicije. Potem pa tudi gre iz rok v roke, da se nazadnje ne pozna več, ali je slovenski ali kak drug list. Tukaj pri nas imamo že zelo lepo spomladansko vreme, snega smo sploh malo imeli, tudi zima ni bila prehuda. Prosim Te zopet za cigarete. Ali dobiš moja poročila? V teh usodepolnih dneh se zelo pogosto spominjam svojih dragih. O, da bi še enkrat včakal življenje, kakoršnega sem imel prej med svojimi domačimi! Spomni se me večkrat v molitvah, da bom vse voljno prenašal. Sam moliti tudi nisem pozabil, kajti to je moja edina tolažba. Pripravljen sem na vse, toda upam najboljše. Kajti: kar Bog stori, vse prav stori. Priporočam se vedno sv. Jožefu za srečno zadnjo uro, ako mi je odločena na bojišču. Ako pa mi smrt še ni odločena, sem se pa zaobljubil k Mariji Bistriški na božjo pot, ako me še srečno pripelje nazaj v ljubo slovensko domovino. Dal Bog in sreča junaška zmago našemu orožju in pogin našim sovražnikom! Se še enkrat priporočam za „Sl. Gospodarja". Te srčno pozdravlja in Te poljublja Tvoj Te ljubeči brat Anton.

Smodnik je malo poskusil.

Pionir **Franc Klančnik,** doma iz **Vranskega,** piše iz severnega bojišča:

Dragi stariši! Sprvega, ko sem prišel v Galicijo, je bilo slabo. Vsak dan smo marširali, kolikor se je največ dalo. Ko smo se približali Rusom, slišal sem puške in kanone grmeti tako, da so se skoro začele hlače tresti na meni! Toda samo za trenutek. Pritekli so naši huzarji nasproti. Nato smo malo postali. Bilo nas je dve kompaniji skupaj. Razširili smo se po polju proti našim okopom. Mimo gredoč sem videl naše mlade vojake ranjene in mrtve. Začelo mi je šumeti po laseh, kaj da bo, dokler se nisem navadil. In vendar, hvala Bogu, sem danes še popolnoma zdrav. Sedaj pa se za pokanje pušk še niti nobeden ne zmeni več, samo šrapnelov se še bojimo. Nekoč so nas celo noč in celi dan preganjali po nekem gozdu, tako, da nas je bilo nazadnje le malo skupaj. Midva z mojim prijateljem sva šla za huzarji. Bila sva lačna in žejna. Tudi kaditi se mi je že zljubilo. Našel

sem koček cigare, z veseljem sem ga pobral in pokadil. Bilo mi je precej bolje, da sem lažje šel dalje. Huzarji naše divizije naprej, midva pa za njimi. Skrbelo naju je, da bi prej našla svojo kompanijo. Nato smo prišli v neko mesto. Tam sva si kupila kruha, da bi se malo podložila ž njim, pa še tistega sva zgubila, da so ga potem Rusi jedli. Naenkrat zagledam dragonce. Zraven je bil tudi našega župana sin, Janez Papež. Imel je vse mastne prste, ker je ravno čebelam odvzel strd. Tudi meni jo je dal, da sem se malo okrepčal. Potem sva se nekoliko pogovorila in si zopet podala roke. S prijateljem sva šla zopet za huzarji. Prišli smo na griček. Naenkrat zagledam ruske kozake. Rekel sem svojemu prijatelju: „Ti, sedaj se bo treba skriti za drevo!“ Stopil sem čez cesto in že so začeli šrapneli leteti in strojne puške ropotati. Blizu je bilo ravno pokopališče, za katero sem se umaknil. Spomnil sem se na podobo Matere božje, katero mi je teta obesila na vrat, predno sem odpotoval iz naše Prekope. Videl sem tudi, kako so se valili konji in huzarji na kup, ker so bili zadeti od šrapnelov. Zanesel sem se na Mater božjo, da mi bo gotovo v pomoč in spustil sem se po trebuhu v grmovje. Tam sem ostal za eno uro. Mislil sem si, sedaj me pa že imajo Rusi, kajti kozaki so že dirjali mimo mene. A hvala Bogu, odpodili so jih naši lovci, tako, da sem jim srečno odnesel pete. Nato sem zopet moral bežati, kolikor se je največ dalo; zabredel sem v neko močvirje, da sem komaj ven prišel, ves moker sem bil. Po noči me je malo zeblo, pa tudi ne preveč, ker smo trije prišli skupaj v kleti, kjer smo našli šampanjec, ki nas je dobro ogrel. Drugi dan smo prišli do kompanije. Potem smo se odpeljali na drugo stran. Tam je dobil Rus precej smodnika pod nos. Tudi jaz sem ga malo pokusil, toliko, da vem, da je kisel. Sedaj sem zopet v Galiciji. Samo Bog daj, da bi Rusa pošteno naklestili in potem se podali vsak k svojim domačim.

Smrt ima velikansko žetev.

Pismo slovenskega bojevnika **Janeza Antona Dvoršak** iz **Hoč**, topničarja na severnem bojišču, se glasi:

Dragi domači! Naznanim Vam, da sem do sedaj še, hvala Bogu, pri dobrem zdravju; godi se mi zdaj tudi dosti bolje, posebno pa zato, ker sem se čisto privadil vojski in vsemu hudemu.

Kakor se vidi tukaj na bojišču in kakor čitamo po časnikih, še pač ne bo kmalu konec naše grozne vojske. Samo to upanje me še tolaži, da bo enkrat vendar našega vojnega trpljenja konec. Ni mi mogoče popisati, koliko ljudi in konj je tukaj na bojnem polju pokopanih. Zavoljo tega se širi po nekod grozna kolera. Včasih se morajo borbe za kakšen dan prekiniti radi velikega števila mrličev, ker čez mrtve ne moremo naprej, večkrat jih leži po cele plasti. Smrt ima velikansko žetev! Pred prazniki je bila grozna bitka, takrat so jih celi teden pokopavali na enem griču; videl sem to na lastne oči. Takrat so jih Rusi pač pošteno dobili po svojih rujavih ušesih. Tudi izgube so imeli velikanske, niti toliko časa niso imeli, da bi pobrali svoja kopita, morali so jih nam prepustiti. Dobili smo takrat veliko kruha, celi vagon moke in toliko testa, da smo mogli potem v mestu iz njega peči kruh za naše vojake, tudi jaz sem si z ruskim kruhom potolažil želodec, čeprav ni tako dober kakor naš toda v sili je vse dobro. Danes sem tudi dobil od bratranca-korporala Ludovika karto, v kateri piše: Sedaj še le spoznam, koliko je vredna molitev, ker me je Gorska Mati božja že tolikokrat obvarovala smrti. Omenim Vam tudi svoje veselje in hvaležnost do Boga, katero čutim za prejete milosti, da me še Bog namreč toliko časa ohrani pri življenju, da se lahko dobro za smrt pripravim. Tukaj so taki pretresljivi dogodki, da se lahko vsak, kateri le hoče, na smrt dobro pripravi. S pozdravom hvaležni sin Janez Anton.

Dva sovražnika.

Topničarski poddesetnik **Andrej Kovačič** iz **Središča**, bivši podpredsednik sred škega Orla, piše s severnega bojišča dne 1. marca:

Zopet sem tako srečen, da sem prišel nazaj k svoji prejšni bateriji. Za nekaj dni sem spet na varnem. Bil sem začasno pri poljskem topničarskem polku. Čeravno sem se nahajal vsak dan v nevarnosti, vendar je dobro izšlo. Kako bo v prihodnje? Bog ve? Bil sem v veliki nevarnosti, ko se je par šrapnelov prav pred menoj razpočilo in poškropilo okrog mene, kakor toča, vendar me ni zadel nobeden. In v drugem slučaju je zadela granata v naš zakop brez kake škode. Za življenje se nisem bal, saj je v božjih rokah.

Koliko mraza sem moral teh dvajset dni prestati, ležeč po noči na prostem, vendar mojemu zdravju ni nič škodovalo. Res čudno! Če bi doma kdaj tako spal zunaj, gotovo bi se prehladil na smrt. Drugače je bilo popolnoma dobro. Zjutraj, ko sem se vstal, je bilo prvo — kuhanje kave. Potem pa streljati do poldneva, včasih pa kar celi dan. Ko nisem bil pri topu, sem cvrl slanino, pražil kruh in kuhal juho. Vsega smo imeli v izobilju. Zvečer pa, ko je prišla kuhinja, smo dobili meso in juho ter kavo ali kuhano vino. To je bilo življenje!

Čeravno nas je napadal dvojni sovražnik, prvi Rus, oddaljen s šrapneli in granatami, drugi kozak v srajci, ali uši, vendar sem izšel zdrav, rešen prvega sovražnika. Drugega pa se ne morem rešiti, čeravno ga pobijam, kakor je najbolj mogoče. Ta pa nas ne bo ubil, čeravno je siten in grize ter pika, da je joj. Pa s tem si kratimo čas, da, ko ima kateri take ujetnike, jih dene na ogenj, da se spečejo. Imamo jih dvojne vrste, namreč ogrske in gališke. Gališke so hujše in boljše rejene, močne pa tako, da človeka vzdignejo. Toda, če Bog da in sreča junaška, upamo premagati obojega sovražnika in priboriti mir naši Avstriji. Bog daj, da kmalu dovršimo svoje delo in se srečni povrnemo nazaj v domovino!

V bojni črti sem se sešel z dvema domačinoma: Borko Rupertom in Mlinarič Rudolfom. Povedala sta mi, da so naš prejšni kaplan č. g. Marko Kranjc pri njih za vojnega kurata. Žal, da nisem imel toliko časa, da bi jih poiskal! Ne moreš si predstavljati, kako je tukaj veselo, če se snidejo znanci-tovariši! Čas mine kot bi ga odrezal. Če pridemo zdravi nazaj, se bomo dost krat spominjali, pri čaši sedeč, kako smo gazili gališko blato, zasledujoč in preganjajoč sovražnika. Naznanim Ti, da smo ga potisnili kakih 4 do 5 kilometrov nazaj. Pa smo ga tudi dali, da je bilo veselje. Streljali smo tako, da sem od samega pokanja skoraj oglušil. Najpre smo ga z granatami izsilili iz njegovih zakopov. Ko je bežal, smo ga obsipali s šrapneli, da je padalo moštvo kot snopje. Čeravno so se dolgo trdovratno držali, vendar so si nazadnje moral nabrusiti pete in bežati kar jim je bilo mogoče. Razume se, da takrat naša pehota ni držala rok križem, ampak jih je pogumno zasledovala in mnogo ujela.

Tukaj ostanemo kakih šest dni, potem pa gremo spet nad nje. To bo spet igra! Že sem zadreman in izmučen, zato ne morem več pisati, čeravno bi Ti imel še mnogo povedati. Te pozdravlja prijatelj Andrej.

Na bojišču mi čas hitro teče.

Mladenič-vojak **Pavel Baš** iz Parižlj pri **Braslovčah**, kateri je služil dva meseca v neprestanem ognju gorskih topničarjev na severnem bojišču, potem nad dva meseca pri oddelku strojnih pušk, sedaj pa pri trenu na bojišču, piše na pustni večer to-le pismo svojemu prijatelju:

Predragi! kako se kaj imate doma? Jaz se, hvala Bogu, dobro počutim. Kako kaj letos obhajate pustni večer v domovini? Veš, ko sem odhajal pri prvi mobilizaciji na vojsko, mi še na misel ni prišlo, da bom pustni večer še praznoval na bojišču. A sedaj, kakor vidim, pa še bom Veliko noč. Mi tukaj ne vemo ničesar, kako stvar stoji. Vi doma veste gotovo več. Prosim, bodi tako prijazen in piši mi kako in kaj. Sploh bi rad dobil mnogokrat kakšno poročilo iz domačega kraja. Ti ne veš, koliko velja pismo ali karta, ki pride iz naše ljube domovine semkaj na pusto in otožno bojno polje, kjer ne more biti vedno veselje. Pa če tudi se mi, kakor sam lahko veš, ni godilo Bog ve kako imenitno, vendar Ti odkrito povem, da mi je teh šest mesecev zelo hitro preteklo, da skoraj sam nisem vedel kedaj. Velikokrat sem se že nahajal v takšnem položaju, da sem si mislil, zdaj pa zdaj bom tam, kjer je že na tisoče drugih. A dozdaj me je, trdno upam, obvarovala Marija, kateri sem se pri odhodu iz domače cerkve posebno priporočil. Torej sem še kljub hudemu mrazu, ki je bil tukaj in ki ga sedaj ni več, in neštevilnih ruskih krogel in granat, ki so padale v naše vrste, popolnoma zdrav. Tudi ruski vojak se sme srečnega šteti, če je kateri zdrav, kajti mi smo jim dajali takšne udarce, da so ležali kot snopje na njivi. Tukaj, kjer se nahajam sedaj, nas je 170 mož skupaj. Slovencev nas je samo 5. Drugi so Poljaki, Nemci, Madžari itd., tako, da če prideta dva skupaj, se še dogovoriti ne moreta. Sedaj bi bilo pač dobro zame, ko bi znal vse jezike! Mnogo je tu fantov in mož, a znanca nimam nobenega. No, pa nič ne de, saj smo si vseeno dobri, kakor bratje. Sprejmi prisrčne pozdrave od Tvojega prijatelja Pavla.

Vojskine težave.

Ivan Tratnik, vojak 87. pešpolka, od pionirskega oddelka, piše dne 24. februarja svojemu bratu č. g. Josipu Tratniku, kaplanu v **Rajhenburgu**, s severnega bojišča:

Dragi brat! Z veseljem sem sprejel Tvojo pošiljatev, za kar se Ti prisrčno zahvalim.

Znano Ti je mogoče, kako se denar potrebuje v bolnišnici, zlasti, če ima človek še zdrav želodec. Sicer sem imel dosedaj še denarja za silne potrebščine, ki sem si ga prihranil od vsakdanje plače, dokler sem še bil pri polku. Plača, katero pa tukaj dobimo, je jako mala, komaj 1 K za 10 dni, torej 10 vinarjev na dan. Poleg tega si še pa človek večkrat mora kupiti novega perila, ker poleg bolezni smo prinesli seboj tudi več ali manj malih a strašnih živalic, uši. Tiho in mirno živimo tukaj ter z vsem zadovoljni, od hudih bojev z grozovitim sovražnikom in slabega vremena zmučeni in bolni branitelji domovine. Vsak je bolan na telesu, in tudi naš duh je potreboval počitka, da se zopet razvedri. Ker imam čas, si večkrat mislim, kako različen je svet in kako različno nam je odločena usoda.

Mogoče so bili nekateri ranjenci bogati in zdravi ljudje, pri bogato obloženi mizi in so še bolj jadikovali kakor mi reveži in bolniki. Tudi mi nismo prej vedeli ceniti, kaj da smo imeli ter smo bili z marsičem nezadovoljni. Toda kruta usoda nam je pokazala, kaj je trpljenje in lakota, zato pa vemo sedaj cenit vsak dar božji. Enako nam preteče dan za dnevom naprej brez vsake posebne zabave. Edino razvedrilo nam je, če dobimo kakšen časnik, katerega s izposodimo pri tukajšnih prebivalcih-židih. Mislim si, da tudi tega ne bom dolgo imel, ker mi je nekoliko boljše, zato vsak dan pričakujem, da me bodo poslali nazaj na bojišče. Od Lojzeta ne dobim že od 11. septembra nikakega poročila. Mislim, da jim je zabranjeno pisati, ker on se nahaja v trdnjavi Przemysl. Prosim, piši mi, če Ti kaj piše.

Rad bi Ti kaj več omenil o svoji preteklosti, kar pa sam veš, da je zabranjeno. Nekoliko o naših težavah pa boš lahko čital v „Slov. Gospodarju“, kjer smo pisali nekaj vrst o naših dogodkih na bojnem polju. (Opomba uredništva: Nismo dosedaj nobenega Vašega dopisa sprejeli.)

Z Bogom do zmage Avstrije! Sklenem to pisanje in Te iskreno pozdravljam, kakor tudi gosp. župnika in gosp. Tinčeta, da bi se še kedaj zdravi in veseli videli. Tvoj udani brat Ivan.

Noč na bojišču.

Josip Karo iz **Vranskega**, vojak 54. pešpolka, piše iz severnega bojišča:

Dan se je nagnil. Poslednji žarki zahajajočega solnca padajo na bojišče ter se poslavljajo od mnogih pač zadnjikrat v življenju . . .

Celi dan so gromeli topovi ter sipali svoj pogubonosni ogenj med številne vrste pogumnih bojevnikov. Napočil je večer, nastopila je noč. Bojni grom je ponehal, vsak si želi vsaj kratkega počitka. Zunaj v bojni črti jih že mnogo počiva in spava smrtno spanje. Mi si postavimo tabor, če smo dovolj oddaljeni od neprijatelja, si naredimo ogenj, da si vsaj na večer ogrejemo svoje premrzle ude. Okoli nas stojijo straže, da nas ne more motiti neprijatelj. Vojaške kuhinje nam pripeljejo obed, seveda je tega malo, a vsaj za silo se okrepčamo in ogrejemo.

Vojaki, za to pripravljeni, gredo in pregledajo bojišče in nosijo na vojaških nosilih ranjence v že pripravljene vojaške bolnišnice. Kateremu je potrebna hitra operacija, se takoj operira in drugi se razpošljejo na razne kraje v bolnišnice. Veliko jih na teh dolgih cestah umrje od mraza in bolečin. A nesrečni so tisti, katerih ne najdejo in morajo čez noč ostati na bojišču. Zima je sedaj tukaj strašna. Bog nam pomagaj!

Padlim tovarišem pa pripravljajo tovariši pri čarobnem svitu blede lune zadnji počitek v skupni gomili. Skupaj so se bojevali, skupaj so padli, naj še skupaj počivajo, dokler jih ne zbudi trobente glas. O počivajte junaki mirno! Daleč počivate dragi tovariši od svoje domovine. S pogumom ste šli v boj, oboroženi ne-le s puško in mečem, ampak mnogi tudi z rožnim vencem, Pripravljeni moramo biti ne le na boj, ampak tudi na Boga in na večnost. O srečni, kateri so padli pripravljeni, bil je kratek poslednji boj, splavale so njih duše iz te solzne doline v večno veselje. Sedaj nimajo nobenega sovražnika več. Naj jim bode tuja mrzla zemlja lahka!

V dežju smrtonosnih krogel in morilnih granat mislim često na svoje drage v mili domovini in na minule čase. Težko mi je ob misli, da se ne povrnejo nikoli več. Tolažijo me pa ona nedeljska jutra, ko sem pristopil k mizi Gospodovi. Kako se tukaj nekateri boje smrti in trepetajo pred kroglami in to navadno tisti, kateri so se ogibali, ko so imeli čas, cerkve. Ko sem katerega takega vabil, ko smo služili v mirnem času: „Pojdi z menoj“, rekel mi je navadno: ‚Kaj imam od tega, če grem v cerkev. Ko pa pride nevarnost, se mi pa čudno zdi, da se jaz ne bojim krogel kakor oni. Pa ne mislite, da jaz nimam strahu pred kroglami; tudi jaz se bojim smrti, saj vsak še rad živi. Imam pa vsaj mirno vest, imam zavest in upam, da mi bo Bog milostljiv sodnik.

Upam, da se kmalu vidimo ter prisrčno pozdravljam vse v svoji mili slovenski domovini. Vaš Josip.

Kako sem ujel sovražno patruljo.

Rezervni četovodja **Franc Černelč, doma iz Pišec**, piše s severnega bojišča:

V noči od 3. na 4. september sem bil poslan na poljsko stražo na cesti Lvov—Grodek. Ker mi je bilo dolgočasno, zmiraj na enem mestu stati, sem šel malo naprej pred svojo stražo patruljirat. Ko gledam v temni noči oprezno okoli sebe, zagledam, da se nekdo pomika proti meni. Bil sem pazen in se vležem na trebuh in gledam dobro, kdo more biti. Ko se mi pomika ta „pošast“ zmiraj bližje, vidim, da je ruska patrulja. Trije sovražniki in jaz sam! Pustim jih še bližje, in ko dobro vem, da je sovražnik, skočim pokonci in zakričim: „Orožje odložite!“ Rusi so se prestrašili in eden Rus je hitro vrgel puško vstran. Druga dva še zmiraj držita orožje proti meni. Skočim, kakor bi treščilo, pred nje in zakričim „Orožje odložite!“ Sedaj še vržeta druga dva puško vstran. „Sedaj ste v mojih rokah“, sem jim zaklical. Rusi so se bali in me vprašali, če jih bomo postreljali. Jaz sem jih tolažil in jim rekel, da se jim nič hudega ne pripeti. Drugi dan me je nadporočnik Eglseer, ki je poveljeval naši stotniji, laskavo pohvalil in mi obljubil, da me priporoči za povišanje v narednika ter da dobim srebrno svetinjo za hrabrost. A revež tega ni mogel spolniti, ker je bil par dni pozneje ranjen in so ga poslali v bolnišnico. Dan 7. septembra mi je bil že od moje mladosti dan, katerega sem se posebno veselil in se vsako leto pripravljal na božjo pot na Sv. Gore pri Št. Petru, ki se vrši dne 8. septembra. Ta dan se mi je pa spremenil v letu 1914. Dobili smo povelje vreči sovražnika

je nadporočnik Eglseerl ki je poveljeval naši stotniji, nazaj. Okoli 3. ure popoldan smo se celi 3. kor spravili v bojne črte proti sovražnemu topničarstvu. Naš polk je bil prvi, kar je bila sreča za nas. Večinoma vse granate in šrapneli so šli preko nas. Le tu pa tam je bil kateri ranjen. V par urah po grozovitem boju se je moral sovražnik umakniti. Ko se je storila noč, je vse utihnilo in mi se podamo proti strani, od koder nas je prej sovražnik obstreljeval. Seveda ga ni bilo več na tistem mestu. Prenočili smo na prostem. Ko se je drugi dan svitalo, se podamo z veliko oprez. nostjo zopet naprej. Mislil sem si: Danes leto sem ob tem času veselo stopal proti Sv. Gori, od koder so nas pozdravljali zvonovi, a danes stopam proti sovražniku, od koder nas pozdravlja strahovito gromenje topov in sovražnih pušk. Okoli 9. ure se vname strahovit boj. Žalostilo me je, ko sem videl, kako padajo moji tovariši na desni in na levi od sovražnih krogel zadeti. Najbolj me je pa to žalostilo, ker jih je tudi od moje čete dosti padlo. Ta dan je bil tudi poveljnik naše stotnije, nadporočnik Eglseer, ranjen. Še le pozno zvečer, ko je mrak legel na zemljo in bleda luna tužno svetila na naše ranjence in mrliče, je utihnilo strahovito gromenje topov. Tu pa tam se je glasil težko ranjen vojak in klical na pomoč. Med temi je bil tudi četovodja Jelen od 7. stotnije, s katerim sva bila dobra prijatelja. Vzeli smo ga seboj. Zaspal je v tej noči in se ni več zbudil. Imel je namreč obe nogi odbiti. Drugi dan se je godilo ravno tisto, samo, da smo sovražnika še dalje nazaj pognali.

Vsem znancem iskrene pozdrave!

Carigrad.

Ko so francosko-angleške ladje začele obstreljevat dohod do Carigrada, morsko ožino Dardanele, se je vznemirila skoro vsa Evropa. Najprej je nastopila Rusija ter izjavila celemu svetu, da je njen cilj rusko Črno morje in ruski Carigrad. Anglija, čeprav zaveznica Rusije, ni hotela odobriti ruskih ciljev, ampak rekla je samo, da razume, kaj Rusi hočejo. Rumunija je naenkrat postala hladnejša nasproti Rusiji, kajti nji je vendar ljubša slabotna Turčija, nego močna Rusija, da straži ob Carigradu prehod v Sredozemsko morje. Bolgarija je javno izrekla, da bi bila Rusija ob Dardanelah največja nevarnost za neodvisnost Bolgarije. Grška je že hotela zgrabiti za orožje, da bi se udeležila boja za Carigrad. Ministrski predsednik Venizelos je že imel meč v rokah, toda zadnji trenutek mu ga je še grški kralj iztrgal iz rok. Tudi Italija se boji spremembe ob Dardanelah in premišljuje, ali bi že posegla vmes ali ne. Tako so res streli s francosko-angleškega brodovja spremenili skoro vso Evropo.

Rusija in Carigrad.

Rusi nimajo bolj vroče želje, kakor da bi prišli na odprto morje. Dvesto let se je vojskovala Rusija s Švedsko, da si je osvojila od nje velik del Baltskega ali Izhodnega morja. Toda to morje je med Dansko in Norveško tako zagrajeno z otoki, da lahko Danska in Norveška takoj zabranite prevoz. Še bolj neprijetno pa je za Rusijo, da to morje obvladuje Nemčija. Zato je Rusija že od nekdaj napenjala vse sile, da odvzame Turški Azovsko in Črno morje, kar se ji je tudi precej posrečilo. Toda s tem si ni veliko pomogla, ker se iz Črnega morja ne more priti mimo Carigrada in tudi dalje po tesnem morskem potu (Dardanele), ki je 70 km dolg, a samo 2 do 4 km širok, tako, da je z obeh obali dobro zavarovan z umetno zgrajenimi trdnjavami, ki so vse v turških rokah. Rusija je že pred 38 leti prišla z vojsko pred Carigrad, toda Turčiji je pritekla na pomoč Anglija z vsem svojim brodovjem in političnim uplivom. Na berolinskem posvetu velikih držav je ostala Rusija praznih rok. Odzdaj je Rusija iskala pot na odprto morje skozi Sibirijo na izhodno stran Azije. Toda v nesrečni vojski z Japonci je izgubila Rusija Vladivostok in Port Artur in s tem tudi izhod v Tiho morje. Poti mimo Carigrada noče Rusija samo iz političnih, ampak tudi iz gospodarskih ozirov. Sedaj n. pr. ima Rusija v črnomorskih lukah okoli 70 metričnih centov žita, katero bi potrebovali in dobro plačali Anglija in Francija. Toda Turčija tega ne pusti. Rusi nič kaj z veseljem ne gledajo obstreljevanja Dardanel od strani Angležev in Francozov, ker dobro vedo, da se Angleži in Francozi ne umaknejo, kjer se enkrat vsedejo. Zato se govori, da Rusija zbira posebno armado, ki bo korakala nad Carigrad in prehiteia prodiranje Angležev in Francozov.

Grčija in Carigrad.

V Carigradu biva okoli 600.000 Grkov, tam ima tudi, po našem rečeno, grški papež, grški patriarh, svoj sedež. Grki mislijo vsled tega že dolgo, da je Carigrad mesto, ki bi po pravici njim pripadalo. Toda njih želja je bila dosedaj vedno večja nego njihova vojaška moč. Sedaj pa je položaj drugačen. Angleži in Francozi so poškodovali par zunanjih dardanelskih utrdb. Toda samo z brodovjem se dobro utrjene Dardanele ne dajo vzeti, utrdbe se morajo naskočiti tudi s suhega. In ne pri Rusih, ampak pri Grkih ste zaprosili Francija in Anglija za pomoč. Grčija bi naj dala 100.000 mož na razpolago. Za to ste ji obetali zemljo v Mali Aziji. Dosedanji ministrski predsednik na Grškem Venizelos je že bil privolil. Računal je, ako smo enkrat v Dardanelah in Carigradu, nam ni treba več nazaj. Toda grški kralj je bil drugega mnenja, igra se mu je zdela, s takimi zvitimi in močnimi strici, kakor je Rus, Francoz in Anglež vendar prenevarna, nazadnje bi ga vsi pustili na cedilu. Zato je moral Venizelos odstopiti. Vojaštvo je istega mnenja kakor kralj. Grški generali namreč vedo, da bi v istem trenutku vpadla Bolgarija v Macedonijo in si šla po Solun, ko bi se grško vojaštvo izkrcalo ob Dardanelah.

Bolgarija proti Grčiji.

Iz Sofije se naznanja z dne 9. marca: Z ozirom na nejasen položaj v Grčiji je bolgarska vlada odredila obsežnejšo mobilizacijo. Zbrala je 100.000 mož pri Tyrnowu. Tudi ob srbski meji je razpostavila vojaštvo. V Srbiji so prepričanja, da bi nastala splošna balkanska vojska, kakor hitro se Grčija udeleži boja za Dardanele. Tudi R u m u n i j a bi ne čakala. Za ta slučaj, da Grčija začne vojsko proti Turčiji, obstojijo že gotovi dogovori med Rumunijo in Bolgarijo. Vsebina dogovorov je seveda neznana.

Po tem poročilu še nam je bolj razumljivo, zakaj je Grčija naenkrat nehala rožljati s sabljo.

Novi grški ministrski predsednik.

Grški kralj Konstantin je poveril vodstvo ministrstva Zaimisu, ki velja kot trezen, previden politik, ki je naklonjen Avstriji in Nemčiji. Kajpada bo njegovo stališče zelo težko, kajti prejšni ministrski predsednik Venizelos uživa pri ljudstvu veliko zaupanje, ker je v balkanski vojski z razmeroma majhnimi žrtvami povečal Grčijo in ji pridobil celo Solun. Pri ljudstvu je Venizelos ustvaritelj Velike Grčije. Le to je ugodno za Zaimisa, ker je vojaštvo ob njegovi strani. Grški državnik Aleksander Zaimis je star 60 let in je bil večkrat član različnih ministrstev. Bil je justični minister, nato ministrski predsednik, minister zunanjih zadev in od leta 1906 do leta 1908 je bil višji komisar na Kreti.

Nameravani napad na grškega kralja.

Iz Aten poročajo dne 7. marca, da se je več dni opazovalo, kako se je neki tujec vedno plazil okrog kraljeve palače. Sumljivi tujec je posebno povpraševal, pri katerih vratih hodi navadno kralj iz svoje palače. Tujec se zove Atanas. Policiji se je posrečilo, da ga je dne 5. marca prijela. V njegovem stanovanju so našli veliko svoto denarja (200.000 drahem) v zlatu ter mnogo angleških in francoskih pisem. Izkazalo se je, da je Atanas vodja velike tajne družbe in je hotel izvršiti napad na grškega kralja Konstantina. Iz angleških in francoskih pisem, ki so se našla pri sumljivem tujcu, se domneva, da je trosporazum (Anglija, Francija, in Rusija) pripravljal napad na grškega kralja. Kralj Konstantin namreč ni navdušen za politiko, po kateri bi naj stopila Grčija na stran trosporazuma.

Italija na razpotju.

Tudi Italijane so razburili streli, ki frčijo iz angleško-francoskih topov na Dardanele. Ako se odpre za Ruse pot mimo Carigrada skozi Dardanele, potem bo tudi Rusija vzdrževala v Sredozemskem morju svoje brodovje. Ako pa Angleži in Francozi — v slučaju seveda, da zmagajo nad Turčijo — ne bodo samo Rusom pripustili straže nad Dardanelami, ampak jo skupno izvrševali, potem se boji Italija, da bo izključena. Najbolj mučno bi pa bilo seveda za Italijo, ako bi Grčija ob Dardanelah kaj dobila, kajti čim močnejša je Grčija, tem nevarnejša soseda je Italiji. Toda Italija ne ve, ali se naj pridruži Angležem in Francozom proti Turkom, ali pa se naj obrne proti Franciji in s tem pridruži Nemčiji in Avstriji. Italija je na razpotju.

Italijani gradijo ladje.

Iz Genove se poroča: V italijanski ladjedelnici Odero v Foči (pri Genovi) so dne 5. marca spustili v morje novega pomorskega velikana. Nova bojna ladja-dreadnought se bo zvala „Marc Anto io Colonna“.

Vojni kruh v Italiji.

Iz Rima se poroča, da se je izdala odredba, po kateri je uradno določeno, da se od 22. marca naprej sme na Italijanskem peči le enovrstni kruh, ki sme vsebovati k večjemu le 80% pšenične moke. Ta vrsta kruha odgovarja računu, ki ga je izdala vlada z ozirom na dovoljeno manjšo porabo pšenice.

Garibaldijeva legija razpuščena.

Garibaldijeva legija (italijanski prostovoljci v francoski armadi) je na povelje francoskega vojnega ministra Millerandа razpuščena, ker so bili Italijani nevoljni na vojsko v strelskih jarkih. Italijanski listi hudo prijemajo Garibaldijance, ki so tako osmešili sloves italijanskega junaštva pred celim svetom.

Amerika se oborožuje.

Japonska je stavila Kitajski zahteve, ki bi pomenile konec samostojnosti Kitajske, ako bi jih Kitajska vlada sprejela ali morala sprejeti. Konec samostojnosti Kitajske bi pa pomenil zajedno tudi konec živahne pomorske trgovine med Kitajsko in Združenimi državami Severne Amerike. Moč in upliv Japonske bi s tem narasla v izhodni Aziji tako močno, da bi postala Japonska najnevarnejši tekmec Združenih držav Severne Amerike. Predsednik Kitajske, Juanšikaj, se je obrnil do Wilsona, predsednika Združenih držav, za pomoč v veliki zadregi, v kateri se sedaj nahaja Kitajska. Združene države so obljubile Kitajski pomoč in so najpoprej ugovarjale proti protivnim zahtevam Japonske. Na ta ugovor je Japonska odgovorila na ta način, da je začela mobilizirati svojo armado in vojno brodovje.

Londonski list „Times“ pa sedaj poroča, da so se tudi Združene države Severne Amerike začele oboroževati. Vsak dan spravljajo veliko število topov na zahodno ameriško morsko obal, torej na obal, ki je najbližja Japonski. Vsa dela ob kanalu Panama v Srednji Ameriki so Združene države ustavile in začele kanal močno utrjevati. Predsednik Združenih držav, Wilson, zahteva od zbornice, da mu dovoli 4 milijarde mark, s katero svoto bodo Združene države začele utrjevati svojo morsko obrežje. Napetost med Japonsko in Kitajsko je skrajno velika in po sodbi angleških listov ni izključena vojska med Japonsko in Ameriko.

Kmetje v Rumuniji nezadovoljni.

V Rumunski je največji del zemlje v rokah velikašev. Še hujše je to, ker ti velikaši ne živijo na svojih posestvih, ampak jih dajo židom v zakup, a ti na njih tako gospodarijo, da so se kmetje že večkrat proti njim pobunili. Po zadnji pobuni pred nekaterimi leti so dobili kmetje nekoliko polajšav, ali čuj, kaj se je med tem dogodilo: Rumunska je l. 1913 upadla s svojo vojsko v Bolgarsko in tukaj so rumunski vojaki, vsi sami kmetje, videli, kako bolgarski kmetje živijo srečno in zadovoljno vsak na svojem posestvu. Od tega časa pa do danes se je med rumunskimi kmeti udomačila misel, da kmečki stan ne sme pristati na nobeno politiko, ki ne priznava kmetovih pravic do zemlje, a da tudi ne sme biti za nobeno vojsko, iz katere ni pričakovati za kmeta nobene koristi. Samoumevno, da za vse to zna rumunska vlada in da je to eden izmed razlogov, ki jo vedno krepkejše nagiba, da ostane nepristranska.

Življenje angleških pomorščakov.

Listi poročajo: Nihče na Angleškem ne ve, kje so zdaj angleške bojne ladje, koliko jih je že na oceanu ali drugje in kako se jim godi. Natančno pa se ve, v kakem peklu žive pomorski vojaki in oficirji na tistih ladjah, ki so v Severnem morju. Čim se je začela vojna, so takoj odstranili s teh ladij vse lesovje in vse nepotrebne stvari zmetali v morje. Kmalu so plavali po morju dragi stoli, klavirji in vse mogoče druge reči, ki sicer olepšavajo življenje na ladjah. Že dobrih šest mesecev žive zdaj pomorščaki v čisto železnih prostorih in to še na najbolj nezdravem podnebju. Eden oficirjev se je izrazil: „Poleg telesnega napora je vpoštevati tudi vedno napetost naših živcev. Če zadene le en sovražni torpedo, moramo vsi umreti, kajti nobena vojna ladja ne sme imeti čolnov in če je kaka ladja zadeta, morajo vse druge od nje zbežati.“ Na vsaki ladji je vse polno strojev, ki delajo neprenehoma in zrak je od olja in para strašen. Če se mala ladja le količkaj premika, se začne tresti. Govoriti tedaj ni mogoče, kar tulili je treba, a kadar vozi taka ladja s polnim parom, tedaj se morajo dajati vsa povelja z znamenji. O spanju še govora ni. V začetku so ladje le po tri dni patruljirale, potem pa je moštvo tri dni počivalo, zdaj je še huje, ker je počitek skrajšan na en dan. Če je kak oficir po večtedenskem službovanju na kakem razdiralcu torpedov premeščen na veliko ladjo, se hitro pokaže, da je vsled silnega živčevnega napora ves zmešan, tako, da daje včasih popolnoma nespametne ukaze, katerih se par trenutkov pozneje že sam več ne spominja.

Avstrijsko-rusko bojišče.

Maribor, 10. marca.

Južno od **Stanislava** ob reki Dnjestr so se boji nekoliko polegli, predvsem radi vremenskih razmer, ki ovirajo hiter dovoz živil in streliva. Popolnoma seveda boji niso prenehali. Naš generalni štab poroča, da je te dni doživela ob Dnjestru občuten poraz močna ruska konjenica, ki je hotela obkoliti krilo naših postojank. Rusko uradno poročilo o bojih v izhodni Galiciji z dne 5. t. m. pa pravi: „V izhodni Galiciji nas Avstrijci ne napadajo več tako hudo. Naše čete so zopet zasedle izpraznjeni Stanislav ter prekoracile brez boja reko Lukvo.“ Iz tega poročila lahko posnamemo, da so ruske čete iz strahu pred Avstrijci izpraznile Stanislav ter ga še le sedaj, ko je nastal na tem delu bojišča po poročilu našega generalnega štaba nekak odmor, zopet zasedle. Reka Lukva teče mimo Kduša, zahodno od Stanislava in se izliva v Dnjestr.

V **Karpatih** so menda Rusi še do zadnjega upali, da bodo predrli našo bojno črto in se kakor hudournik razlili po Ogrski proti Budimpešti. Dan za dnevom so prihajale nove ruske čete, ki so jih Rusi klicali iz bojišča v zahodni Galiciji in na južnem Rusko-Poljskem. Toda vse zaman! Ob Karpatih stoji železni tretji kor, ob Karpatih stražijo slovenski fantje in možje! Vsi ruski napadi so odbiti. Ruske izgube so naravnost neverjetno velike. Slovenski vojak opravlja svojo dolžnost vestno, točno in krepko. Pozdrave in slava slovenskim vojakom-junakom!

Ker pa je naše armadno vodstvo videlo, da Rusi jemljejo čete iz zahodne **Galicije** in južnega **Rusko-Poljskega** za boje v Karpatih, zato je začelo na teh bojiščih napadati Ruse. Ne samo artilerija, ampak tudi infanterija. Na nekaterih točkah so naše čete predrle rusko bojno črto ter vzele Rusom več zelo važnih opirališč.

Pred Varšavo in ob Izhodni Prusiji neprestani boji, toda nobenih posebnih sprememb.

Skrajno slabo vreme v Karpatih.

Budimpešta, 9. marca.

Vkljub skrajno slabemu vremenu so v Karpatih le na nekaterih mestih utihnili boji. To pomenja za nas ugodno spremembo položaja, ker so sedaj Rusi vsled slabega vremena v svojem gibanju močno ovirani. Dočim so še pokriti karpatski gorski grebeni, ki so v naši posesti, s sneženo plastjo in leži tudi po karpatskih kotlinah po več metrov na debelo snega, je nastalo na gališki strani južno vreme, ki dela Rusom velikanske ovire. Pritoki rek Dnjestr in Prut so tako narastli, da poplavljajo vse nižine. Številne gorske kotline na gališki strani, ki so podobne našemu Krasu, so pa napolnjene z vodo in so podobne majhnim jezerom. Ruski strelski jarki so spremenjeni v rujave potoke, ceste pa v močvirja. Ruski vojaki so tako blatni, kakor če bi se bili valjali v blatu. Ujeti Rusi pripovedujejo, da spravljajo sedaj težko ranjene in bolne vojake, ki se nahajajo v usmiljenja vrednem položaju, z vso naglico z bojišč, ne oziraje se na njihovo stanje. Da je vreme tudi za nas neugodno, se umevno ne da tajiti. Vsled povodnji na južnem delu Karpat trpi tudi naš dovoz. Pripeti se še tudi več slučajev ozebljenja. Toda pri vsem tem so naši vojaki dobre volje, ker jih navdaja zavest, da bo končna zmaga na njihovi strani. Pri prelazu Usok so naši vojaki ujeli ruskega podpolkovnika. Iz njegovih izjav je razvidno, kako izborno se je posrečilo v Karpatih našemu armadnemu vodstvu prikriti Rusom premikanje nemškega armadnega oddelka iz enega mesta na drugo. Vsled nenadnega pojava nemških čet v Karpatih so bili Rusi zelo neprijetno presenečeni. Rusi so izvedeli to komaj tri dni poprej, torej mnogo prepozno in niso mogli poslati dovolj čet na to mesto. Ruski častniki so dobili strogo povelje, da ne smejo moštvu naznaniti prihod nemških čet. Glede namena ruskih upadov v Karpate v vojaškem oziru se je izrazil častnik sledeče: Karpate moramo držati, da se nam ne upade za hrbet. Vsled tega nimajo naši upadi v Karpate nobenega stalnega značaja in mi tudi nismo udrli daleč notri na Ogrsko. Na Ogrsko smo si poslali le po živila. V prelazih se branimo do skrajnosti in jih bomo tudi držali.

Iz Przemysla.

Krakovski listi ponatiskujejo neko dopisnico iz Przemysla, ki pravi, da so sovražni letalci priplul nad trdnjavo, niso pa napravili nobene škode. Mesto preskrbuje ubožnejše prebivalce s premogom, petrolejem, soljo in mlekom. Drva si jemlje prebivalstvo iz kneza Sapiehe gozdov. Trdnjavsko poveljništvo prodaja živila mestnim prebivalcem. Sedaj v mestu ni kužnih bolezni. Pred kratkim so celo odprli neko gimnazijo. Splošno razpoloženje je dobro.

Ruski vojaki streljajo na Ruse.

V zadnjih karpatskih bojih se je opazil sledeči zanimivi slučaj. Na ruski strani se je borila četa mohamedanskih Tatarcev. Ko je ta ruska četa prišla v bližino Avstrijcev, so se nenadoma obrnili in začeli streljati na Ruse. Izjavili so, da bi se radi borili na naši strani zoper Ruse, ker „sveta vojska“ to zapoveduje. A Tatarcem se njih želja ni izpolnila ter se jih je smatralo kot druge vojne ujetnike.

Avstrijska artilerija najboljša na svetu.

V pismu, ki ga piše neki vojak svojim domačim z bojišča, trdi avstrijski vojak: „Šele po vojski bomo čitali, da je avstrijska artilerija najboljša na svetu. Naši topničarji sedaj daleč prekašajo ruske.“

Kako sodi Šved o naši armadi.

Iz Stockholma prihaja sledeče poročilo: Neki švedski dopisnik, ki se nahaja na avstro-ogrski bojni črti, piše o vztrajnosti avstro-ogrskih čet: Po velikem pomanjkanju, ki mu pač v povestnici vojske ni vzgleda, smo došli na planoto, ki se razteza severno od Karpatov. Če pomislimo, da so se mogli prekoračiti Karpati vedno le po eni poti, da so Rusi porušili vse hiše in ceste, da so morale čete, ki so se bojevale po noči in podnevi, ostati vedno pod milim nebom brez ognja, da ne izdajo svojih postojank sovražniku in da vreme ni bilo ugodno, moramo izraziti svoje najtoplejše občudovanje avstro-ogrskim vojakom radi njih neupogljive hrabrosti in odločnosti in volje, da zmagajo.

Grozote v ruskih strelskih jarkih.

Očividec, ki se udeležuje bitke na Rusko-Poljskem, pripoveduje, kako izgledajo strelske jame in okopi, katere so Rusi zapustili in katere so Avstrijci zasedli. Ti okopi se nam zdijo, kakor kako podzemsko mesto, ki je bilo z velikim naporom, vztrajnostjo in žilavostjo sezidano v zemljo. Veliko ozemlje je več kilometrov daleč okrog prevlečeno s samimi globokimi hodniki in jamami, ki so na vse strani zvezane. Človek bi se v teh zamotanih hodnikih res lahko zašel. Ako si v jami, ne vidiš krog sebe druga kot enobarvne sive peščene in ilovnate stene. Vsak korak pa te spominja na sledi boja. Ob robovih teh globokih jarkov ležijo mrliči, katerih se radi močno zmrznjenih tal ni moglo zagrebsti. Povsod ležijo na okrog tornisti, čelade, čepice vseh vrst, puške, revolverji in drugi bojni predmeti. Strelski jarki so pa tudi polni groznih tajnih dogodkov. Če greš po strelskem jarku, ki veže dva glavna okopa, opaziš, da je okop čisto plitev. Ako pa natančneje pogledaš, opaziš, da leži tam cel kup mrtvih Rusov, ki so zmrznili in se jih ni moglo več spraviti proč. Tamintam opaziš, da drži kak mrtvec roko ali glavo iz mrtvega kupa in še je potem spoznaš, da korakaš čez padle ruske vojake. Vojak naše straže je opazil v nekem jarku ležati usnjato rokavico. Pripognil se je, da bi jo pobral. A skočil je prestrašen nazaj. V rokavici je bila mrtva roka padlega Rusa, ki so ga v veliki naglici zagrebli, a tako, da je molel roka iz groba . . .

Angleži o avstrijskih motornih baterijah.

Angleško in francosko armadno vodstvo se že močno trudita, da bi prišli na kak način do fotografij avstrijskih motornih baterij. Toda, kakor poročajo „Times“, so bili vsi dosedanji tozadevni napori brezuspešni. „Times“ namreč pravijo, da ni bilo mogoče najti vojaške osebe, ki bi zamogla priti k tem možnarjem, ki so tako hitro uničili najmodernejše utrdbe francoskih in belgijskih trdnjav. Nemci se imajo res mnogo zahvaliti avstrijskim motornim baterijam, pri katerih so večinoma Slovenci topničarji izvršili ono delo, ki se sicer pripisuje nemškim 42 cm mornarjem.

Razne novice.

Našim vojakom

naročajte „Slovenskega Gospodarja“! V vseh pismih, ki jih dobivamo z bojišča, izražajo vroče željo po slovenskem čtivu! Vsak teden bo jim „Slovenski Gospodar“ prinesel ljube pozdrave in novice od doma. Naročite vsaj za tri mesece! Za tri mesece stane „Slovenski Gospodar“ 1 K.

† **Ptujski prošt Jožef Flek.** V Ptuju je v petek dne 5. marca umrl, zadet od kapi mil. g. prošt Jožef Flek. Rajni je bil rojen dne 29. marca 1829 v Sevnici ob Savi. V duhovnika je bil posvečen dne 23. julija 1857. Služboval je kot kaplan v Spodnjem Dravogradu, Slov. Gradcu, pri predmestni župniji Matere Milosti v Mariboru, kot stolni kapelan v Mariboru in nato kot stolni vikar. Leta 1881 je dobil župnijo Lembah pri Mariboru, leta 1886 je postal dekan v Jarenini, leta 1897 je postal prošt in dekan v Ptuju. Knezoškofijski duhovni svetnik je postal leta 1886, konzistorijalni svetnik pa leta 1899. Povsod, kjer je služboval, je bil radi svoje ljudomilosti zelo priljubljen. Bil je častni občan raznih spodnještajerskih občin. Cesar ga je že pred leti povzdignil v viteza III. reda železne krone. Z njim je izginila v grob častitljiva in velečislana osebnost lavantinske duhovščine. Pogreb se je vršil v ponedeljek, dne 8. marca in je pokazal, da je bil rajni vsestransko zaslužen in priljubljen. Pridigi, sveti maši zadušnici in pogrebu so prisostvovali vodja okrajnega glavarstva z uradniki, vodja vojaške postaje s častniki, podžupan Steudte z mestnimi odborniki, sodnik Doležal, gimnazijski ravnatelj s profesorji in dijaki, društva, šolski otroci z učiteljstvom in ogromna množica vernega slovenskega ljudstva od blizu in daleč. Iz proštije v cerkev je vodil sprevod in za rajnega maševal mil. g. Fr. Hrastelj, arhidakon konjiški, pri pogrebu iz cerkve na pokopališče vodilj e mil. g. Fr. Moravec, kanonik in stolni župnik v Mariboru. Sprevoda se je udeležilo 64 duhovnikov. Črne zastave z mestne hiše, proštije in cerkvenega stolpa so naznanjale, da je Ptuj in okolica v žalosti. Svetilke na ulicah so gorele in bile zavite v črne pajčolane. Svetila blagemu pokojniku večna luč!

Novi stolni dekan v Mariboru. Cesar je imenoval za stolnega dekana lavantinskega katedralnega kapitelja kanonika č. g. Josipa Majcen.

* **Duhovniške vesti.** Za upravitelja ptujske dekanije je imenovan kn. šk. duhovni svetovalec in župnik pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. vlč. g. Jos. Sinko. — Č. g. Jos. Vrečko, kaplan na Remšniku, je imenovan za vojnega kurata v rezervi.

* **Šolski svetnik g. Luka Lavtar,** profesor c. k. učiteljišča v Mariboru, je umrl v svojem 69. letu dne 9. t. m. ter je bil danes ob obilni udeležbi vseh slojev slovesno pokopan. Rojen je bil v Železnikih na Kranjskem. Neumorno in plodonosno je deloval v šoli od l. 1872 naprej in sicer skozi celih 40 let v Mariboru. Naj vmiru počiva in večno plačilo zavživa krščanski mož stare korenine, vrli oče, vzor-značaj, mili tovariš, navdušen vzgojitelj!

Iz finančne službe. Za davčne upravitelje v 9. činovnem razredu sta imenovana začasni davčni upravitelj Emil Pleskovič in davčni oficijal Otmar Meglič.

* **Novi vojni kurat.** Dne 6. marca je bil brzojavno poklican kot kaplan vojaške bolnišnice št. 7 na bojišču č. g. Alojzij Dejak, učitelj na salezijanski gimnaziji v Verženju. Gospod Dejak je na zavodu in v okolici neumorno deloval. Prav rad je pomagal g. župnikom v okolici ter si je s svojim ljubeznjivim nastopom pridobil srca tistih, ki so imeli ž njim opraviti. Verženjci in Majonedeljčani bodo težko pogrešali ljubeznjivega gospoda. G. Dejak je rodom Kranjc, bil je dalje časa v Južni Ameriki kot župnik hrvaške naselbine v Paintarenasu (Chile v Ameriki).

* **Zaprisega in odlikovanje vojakov.** V soboto dne 6. marca t. l. se je vršila na tezenskem vežališču t k Maribora slovesna zaprisega v zadnjem času vpoklicanih črnovojnikov. Ob 9. uri predpoldne so prevzvišeni gospod knezoškof dr. Mihael Napotnik vpričo poveljujočih gg. častnikov, nad 3000 mož broječega vojaštva in mnogoštevilnega odličnega občinstva služili pod milim nebom sveto mašo, s katero so združili molitev za cesarja in zakramentalni blagoslov. Po sveti maši so premilostljivi Nadpastir v škofovskem ornatu stopili tja pred dolge vrste vojščakov in so jih s prisrčnim, globoko premišljenim nagovorom pripravili na slovesni trenutek prisege. Trojni zlati trak so prevzvišeni govornik pritrdili na vojni prapor zbranih čet, rekoč, da imej prvi trak napis: „Svetost prisege“, drugi „Zaupanje“, tretji „Ljubezen do Boga in do bližnjega“. Sveta bodi namreč hrabremu vojščaku prisega, katero stori pred vsevednim in neskončno pravičnim Bogom, ki vidi v srce in plačuje dobro ter kaznuje hudo, kakor si kdo zasluži. Zaupajo naj vojščaki na Boga, ki jim bo pomagal v boju in jih bo varoval v nevarnostih, zaupajo pa naj tudi na svoje poveljnike, ki jih bodo modro vodili in na svoje domače, na Nadpastirja, nadomoljubne duhovnike in vse blage Lavantince, ki bodo doma za nje pridno molili, služili svete maše in jih dajali služiti, prejemali svete zakramente in opravljali razne pobožnosti, kakor se je to doslej godilo. In iz ljubezni do Boga, do cesarja, do domovine naj gredo v boj zoper slovite sovražnike. Tako bodo posnemali slavne vzglede tistih, ki so že bili v boju in izmed katerih bo jih nekaj ta dan za svojo pogumnost očitno odlikovanih. In danes izgovorjene besede „Prisegamo Bogu sveto prisego . . . tako nam Bog pomagaj! Amen“ jim naj bodo vojno geslo in angelj božji naj jih spremlja v boj in sveta družina, Jezus, Marija, Jožef, naj jih vselej in povsod varuje in tolaži . . Po jedrnatem govoru, ki so ga vsi navzočni poslušali s pozornostjo in z ganotjem, so bila deveterim hrabrim vojščakom pripeta na prsi cesarska odlikovanja in moštvo je slovesno priseglo zvestobo presvetlemu cesarju. Ko sta se voj. postajni poveljnik, g. polkovnik Al. Lebar in poveljnik dopolnilnega okraja, ki mu pripadajo zapriseženi črnovojniki, g. major Blacha, očitno zahvalila Njih Ekselenci za sveto opravilo, je navdušen vsklik na presvetlega cesarja s cesarsko himno zaključil sijajno in veličastno, za vse vojščake navduševalno, za vse pričujoče pa izpodbudno in tolažljivo slovesnost, kakor se enaka ni kjerbodi vršila.

* **Za Haloze.** Kakor se nam poroča iz Ptuja, je c. kr. okrajno glavarstvo dalo z denarjem, katerega so naši poslanci (ker je Brenčič pri vojakih, dr. Korošec in dr. Verstovšek) izposlovali pri finančnem ministrstvu za Haloze, nakupiti na Ogrskem koruze, katero bodo Haložani dobivali iz Ptuja za v sedanjih razmerah zelo zmerno ceno po 18 K metrski stot. Haložani smo poslancema za trud in pomoč zelo hvaležni ter prosimo, naj tudi v bodoče na nas revne pare ne pozabita.

* **Zaradi galice.** Kakor smo zadnjič poročali, je v imenu Kmečke Zveze tokrat posl. Pišek zopet in zopet posredoval v poljedelskem ministrstvu zaradi dobave galice. Zvedel je razven tega, kar je čitateljem že znano, še tudi to: Poljedelskega ministrstva se je pravočasno opozorilo graški Verband in Kmetijska družba, da naj naročijo galico, kajti meseca oktobra še je bila kg za 72 v in januarja 1.20 do 1.30 K kg. Sedaj je vojaška oblast zaprla nadaljno dobavo, stoji baje po 2.30 K kg. Graški Verband ima naročenih 14 vagonov in te tudi dobi, ako jih vzame. Ali si je Kmetijska družba kaj galice preskrbela, se ne ve. Dvorni svetnik Postela in nadzornik Grozdenovič priporočata perocid kot nadomestilo, ki se še danes dobi od tovarne „Vereinigte chemische Fabriken Landau, Kreidl, Heller & Cie. in Wien, Floridsdorf“ kg po 52 v. Za 1 kg galice se mora naročiti (ne uporabljati) 2 kg perocida. Ker „Verband“ odgovarja, da še ne ve, ali se bo njegova pod zaporo stoječa zaloga galice oprostila, odgovarjamo: Gotovo je, da bo zapora odstranjena, ako „Verband“ le hoče, kajti vojaška uprava je zaporo za vse količine galice dvignila.

* **Madžari dovoljujejo.** Uradni list naučnega ministrstva objavlja naredbo, vsled katere se sme veronauk v ljudskih in ponavljalnih šolah poučevati v materinem jeziku. Letna poročila in druge tiskovine nemadžarskih šol se morajo razven v državnem jeziku priobčevati tudi v jeziku dotične narodnosti. Pri nas na avstrijskem je poučevanje veronauka v materinem jeziku brez vsake omejitve na vseh ljudskih šolah dovoljeno.

ženo in tri doletne otroke, med katerimi je najstarši, Franc, kot četovodja trenskega bataljona v Galiciji in drugi kot desetnik v Poli, hčerka pa je omožena pol ure od doma. Na veselo svidenje nad zvezdami!

Sv. Križ pri Ljutomeru. Koliko vojakov je dala do sedaj križevska župnija? Po natančnem zapisniku vseh naših pod orožjem že stoječih mladeničev in mož je dala naša župnija do sedaj 374 vojakov. Med temi je en stotnik, en nadporočnik, dva vojaška zdravnika, pet poročnikov, en praporščak, dva enoletna prostovoljca in izvanredno veliko podčastnikov. Če se pomisli, da so vsi ti izšli iz kmečkih hiš, se sme opravičeno sklepati na nadarjenost muropoljskega ljudstva. — Dostavek uredništva: Velike važnosti bi bilo, ako bi se za vse župnije sestavila enaka štatistika.

* **Ljutomer.** V sredo dne 3. marca zjutraj se je Jurij Spindlar na Krapji nekoliko pritoževal, da ga kosti bolijo, bila je influenca. Dal se je sprevideti in zvečer je mirno zaspal. Letos ob svojem godu bi dopolnil 93 let življenja. Rajni je bil tast vrlega kmeta našinca g. Jos:pa Karba. Dobri dušici dal Bog večni mir!

* **Dragonjavas-Mihovci.** Naša strojna zadruga izkazuje v lanskem letu zelo lepe uspehe. Ljudstvo vedno bolj uvideva velik pomen zadruge, zlasti sedaj, do je tako veliko pomanjkanje delavskih moči. V nedeljo 14. t. m. ima zadruga svoj občni zbor. Pričakuje se, da se vsi člani oziroma žene onih članov, ki so pri vojakih, udeleže obč. zbora, na katerem se bomo razgovarjali o našem nadaljnem delu. Or aznih za sedanji čas važnih gospodarskih vprašanjih bo govoril g. nadrevizor Vlad. Pušenjak.

* **V Konjicah** je umrl veleposestnik g. Peter Dobnik. Dne 26. junija 1841 rojen v Zrečah je kot lastnik uredil vzorno gospodarstvo in deloval v raznih častnih službah, župan itd. Leta 1905 se je preselil v svojo novopostavljeno vilo v Konjicah. V domoljubnem oziru ga je že leta 1871 neki čas lik hvalil kot korenjaka-narodnjaka. To je ostal do smrti. Svetila mu večna luč!

* **Loče** pri Konjicah. V nedeljo dne 7. t. m. je umrl tukajšnji posestnik g. Janez Zidanšek, brat č. g. ravnatelja Zidanška v Mariboru. Pokojnik je bil veren, značajen in blag mož. K zadnjemu počitku dne 9. t. m. ga je spremljalo 6 duhovnikov in velika množica ljudstva. Svetila vrlemu možu večna luč!

* **Sv. Ema.** Katoliško slovensko izobraževalno društvo ima v nedeljo, dne 14. sušca, svoj redni obč. zbor popoldne po večernicah v prostorih g. Zupana tik cerkve. — Pokopan je bil dne 21. svečana priljubljeni mož Štefan Žlof, ob velikanski udeležbi ljudstva. Rajni je bil svoječasno župan, podpredsednik posojilnice, ud okrajnega zastopa in ud krajnega šolskega sveta. Trajen mu spomin!

* **Celje.** Živinski sejem, ki bi se naj vršil dne 13. marca, je uradno prepovedan.

* **Rajhenburg.** Popisovanje in zapora žita in moke je zbudilo splošno pozornost, posebno med kmečkim prebivalstvom. Vsak človek pač lahko razume, da 240 g moke na dan za enega človeka ne zadostuje. Mestno prebivalstvo lahko izhaja s to malenkostjo, nikakor pa ne kmečko. Kmečko ljudstvo ima za zajutrek žgance, opoldne zopet kaj od moke, ravno tako tudi zvečer, med tem kot mestni ljudje jedo zjutraj kavo in kruh, katerega kupijo pri pekih, opoldne jedo meso. Potem se pač razume, da imajo dnevno tistih 240 g moke dovolj. Mi kmečki ljudje pa imamo teh-le 240 g za kruh in sploh za vso prehrano daleč premalo in pri tem še prav trdo delamo. Prosimo naše gg. poslance, naj posredujejo na pristojnih mestih, da se ta odredba spremeni. (Opomba uredništva: Poslanci Slovenske Kmečke Zveze posredujejo na pristojnih mestih na Dunaju.

* **Sevnica.** Tudi pri nas jih je smrt dosti pokosila s svojo koso, nekaj doma, nekaj pa na bojnem polju. Svoje življenje je dal za cesarja in domovino komaj 20 let stari Alojzij Kapler in sicer dne 23. februarja v Karpatih; poprej je že padel Jožef Teraž iz Čanj, brat č. g. frančiškana Mavricija v Goriciji. O mnogih drugih se pa ne ve, ali še živijo ali ne. — Doma smo pa pokopali dne 27. decembra vrlo Marijino družbenico in ljubiteljico cvetlic Marijo Grebenc, dne 31. decembra Marijo Kapler, mater č. g. Ivana Kapler, župnika pri Sv. Jakobu v Slov. gor., dne 7. marca pa Damijana Kurent, občinskega tajnika. — Dne 24. prosinca smo bili povabljeni k čč. gg. salezijancem na Radno; obhajali so namreč ta dan stoletnico Don Boska s petjem, godbo in govorom. — Prihodnjo nedeljo, dne 14. marca ima Kmečko izobraževalno društvo svoj redni občni zbor. Sevničani pridite!

* **„Novi majnik.“** Tako se imenujejo nove šmarnice za leto 1915. Spisal jih je preč. g. Pankracij Gregorc, župnik pri Sv. Venčeslu na Štajerskem. Knjiga obsega 32 krasnih premišljevanj za mesec maj o Mariji, Kraljici src. Posebno lepa, zanimiva in čisto nova bodo za Marijine častilce premišljevanja o Mariji, Kraljici zmag, kjer g. pisatelj opisuje grozne boje pekla in antikrista zoper sv. Cerkev in Marijino kraljestvo pred koncem sveta ter končno zmago Marijino nad vsemi sovražniki. Po premišljevanjih še sledijo mašne, spovedne in obhajilne molitve ter raznovrstne molitve k materi božji in za popoldansko službo božjo. Te šmarnice so torej pravzaprav popolen molitvenik. Stanejo pa v platno vezane z rudečo obrezo 1 K 60 v., po pošti 10 vinarjev več. Naročajo se v t i s k a r n i s v. C i r i l a v Mariboru. Najmanj dela in stroškov je, ako se pošlje znesek 1 K 70 v po nakaznici naprej.

* **Zemljevid Bukovine** v izborni izpeljavi je založil kartografski zavod G. Freytag na Dunaju. Kedor hoče imeti podroben pregled čez srdite boje v južno-izhodni Galiciji in v Bukovini, naj si naroči ta zemljevid. Stane s poštnino vred samo 35 vinarjev. Znesek v znamkah. Naslov: Freytag & Berndt, Dunaj, VII., Schottenfeldgasse 62.

* **„Ilustrirani Glasnik“** štev. 28 prinaša slike padlih slovensko-štajerskih junakov: Franca Kovačec od Sv. Antona v Slov. gor. in Antona Spes od Novecerkve pri Celju. Naslikana je tudi strašna nesreča v Brežicah dne 15. februarja. „Ilustrirani Glasnik“ izhaja vsak teden enkrat in stane na leto 8 K. Naroča se v Katoliški Tiskarni v Ljubljani.

* **Ljutomer.** Vabimo na redni občni zbor zadruge za rejo žrebet v Ljutomeru, ki se vrši v nedeljo, dne 14. marca, ob 2. uri popoldne, v restavraciji g. Kukovec. Dnevni red: 1. Polaganje računov. 2. Slučajnosti.

* **Ljubno.** Ženski pomožni odbor je zopet poslal za vojake lepo svoto 161 K 24 v. Ljubno je ves čas vojne žrtvovalo prav mnogo.

* **Knjižnica S. K. S. Z. v Mariboru** bo odprta odslej naprej ob nedeljah od 10. do 12. ure predpoldne, in ne, kakor dosedaj, od 8. do 10. ure predpoldne.

* **Mesto venca na grob † mil. prošta Fleka** so darovali za mariborsko dijaško kuhinjo vsak po 10 K čč. gg.: dekan J. Čižek, profesor dr. Anton Medved, mestni župnik Al. Čižek, profesor Ivan Vreže. Želimo mnogo posnemovalcev!

* **Pogrešajo se:** Janez S e r n c, korporal, domobranski pešpolk štev. 26, 4. stotnija, vojna pošta štev. 48. Odgovor na: Janez Serne, posestnik v Lobnici, pošta Ruše pri Mariboru. — Ivan M a t j a š i č, dodeljen vojaškim pekom, od 1. septembra uvrščen maršstotniji štev. 1, pešpolk štev. 87; pisal je zadnjič iz Gödöllö na Madžarskem. Kdor ve kaj o njem, je naprošen, obvestiti soprogo Rozalijo Matjašič v Ilirski Bistrici, Rudeči križ. — Franc K o c j a n c, domobranski pešpolk štev. 26, 8. stotnija, vojna pošta štev. 48. Odgovor na očeta: Frančišek Kocjanc, posestnik v Preseki, pošta Možirje. — Štefan Ž a b e r l, deželnobrambni pešpolk štev. 26, 10. stotnija, vojna pošta štev. 48. Se prosi uljudno, pismeno pojasnilo proti nagradi poslati njegovi ženi: Frančiška Žaberl, pošta Loka pri Žusmu. — Alojzij K o g o v š e k, poljski havbični polk štev. 3, baterija štev. 1. Pisal je zadnjikrat dne 30. septembra. Kdo kaj ve o njem, naj naznani Ivanu Kogovšek, dragonski polk štev. 5, 2. nadomestni eskadron. — Henrik R e p i n a, pešpolk štev. 47, 14. stotnija, vojna pošta štev. 73. Od dne 26. avgusta ni več glasu od njega. Odgovor se prosi na stariše: Andrej in Ivana Repina, Krčevina štev. 193, pošta Maribor. — Mihael K o k o l, pešpolk št. 87, 10. stotnija, vojna pošta štev. 73. Naznanila se prosi na njegovo mater: Marija Kokol, Gradišča štev. 53, pošta Sv. Barbara v Halozah. — Janez K o l a r, 87. pešpolk, poprej pri 10. stotniji, a pozneje pri 2. stotniji, doma iz Pohele v Savinjski dolini. Kdor kaj ve o imenovanem, naj blagovoli odgovoriti soprogi Mariji Kolar, Podvin, pošta Polzela. — Franc D o l c, pešpolk štev. 87, 9. stotnija, vojna pošta štev. 73. Odgovor se prosi na Dolc Marijo, Topole, pošta Rogaška Slatina. — Anton M a r i n pri deželnobrambovskem štacijskem poveljstvu, 2. stotnija, 2. voj, v Tržiču. Od tam je odšel v Galicijo. Odgovor očetu: Anton Marin, posestnik v Pirodu, pošta Juršinci pri Ptuju. — Franc M e t u l, pešpolk štev. 87, 7. stotnija, vojna pošta štev. 73. Pisal zadnjič z južnega bojišča dne 25. avgusta. Odgovor se prosi ženi Mariji Metul, p. d. Bevče ici, Radu a štev. 33, pošta Luče pri Ljubnem.

Zadnja poročila došla v četrtek 11. marca.

Novejše uradno poročilo z ruskega bojišča.

Dunaj, 10. marca.

Avstrijski generalni štab uradno razglaša:

Na bojni črti na R u s k o - P o l j s k e m se živahni boji nadaljujejo. — V z a h o d n i G a l i c i j i se je po naših četah južno od mesta Gorlice zasedeno ozemlje še povečalo. Zasedli smo z naskokom ruski strelski jarek. Ujeli smo pri tem 200 Rusov. — Na k a r p a t s k i bojni črti je naša artilerija včeraj pri jasnem vremenu dosegla lepe uspehe. Na postojanko, ki je ležala blizu naše prednje črte in je bila zasedena po sovražni infanteriji, je naša artilerija osredotočila svoj ogenj. Rusi so se v divjem begu umaknili. Sovražnik je imel velike izgube. Ko smo zasedli še eno drugo postojanko, smo ujeli 300 Rusov ter zaplenili mnogo vojnega gradiva. — Pred našimi postojankami v južno-izhodni Galiciji vlada v obče mir. Severno od Nadvorne smo odbili napad manjših sovražnih čet, na drugi strani pa so naše čete več ruskih bataljonov, kateri so naskočili naše postojanke, vrgle nazaj. — V B u k o v i n i se ni zgodilo kaj posebno važnega. Le ob severnem bregu reke Pruth pri Černovicah so se vršile neznatne praske.

Bojna črta dolga tisoč kilometrov.

Bojna črta na bojišču proti Rusom j e d o l g a t i s o č k i l o m e t r o v. Razteza se od severnega konca Izhodne Prusije (trdnjava Grodno) ob rekah Bobr, Narev, Njemen, mimo Varšave, ob Nidi, čez Rusko-Poljsko, ob Dunajcu, Sanu, Vysloki, ob Karpatih in Dnjestru do Černovic v Bukovini. Svetovna zgodovina ne pozna tako velikanske bojne črte.

Trije angleški parniki se potopili.

Condon, 10. marca.

Angleška admiraliteta javlja: V torek zjutraj 9. marca so potopili nemški podmorski čolni angleški parnik „Tawigstan“ ob izhodni angleški morski obali pri mestu Scarborough. Od 38 mož broječe posadke se je rešil le en sam pomorščak, vsi drugi so utonili. Nadalje so potopili istega dne angleški parnik „Blakwood“ s posadko 17 mož pri mestu Hastings, nadalje pri Liverpoolu v Irskem morju angleški parnik „Princess Viktoria“, kojega posadka je štela 34 mož. Posadki parnikov „Blackwood“ in „Princess Viktoria“ sta se rešili.

Novo grško ministrstvo.

Kralj je poveril sestavo novega ministrstva bivšemu finančnemu ministru Gunarisu, kateri je kralju že predložil listo novih ministrov. Zaimis je bil sestavo ministrstva odklonil.

Amerika posreduje za mir.

Preko Kodanja javljajo berolinski listi: Amerikanski predsednik Wilson je odposlal polkovnika Housse kot izrednega pooblaščenca v London, Paris, Petrograd in Berolin, da se informira, ako bi evropejske države sprejele morebiti nov posredovalni predlog Amerike za mir.

Listnica uredništva.

L u č e: Hvala lepa za poslano. Večkrat poročajte. Veseli nas, da tako pridno skrbite za nove naročnike! Le tako vrlo naprej! Iskreno pozdravljeni! — P i s m a z b o j i š č: Pri najboljši volji nam ni mogoče danes vseh pisem z bojišč sprejeti v list. Kar ne bo zastarelo, priobčimo v „Straži“ ali pa v prihodnji številki „Slovenskega Gospodarja.“ Na vsak način prosimo, da se pri pismih navede, odkod je vojak, ki piše pismo, doma, pri katerem polku itd. — B e n e d i k t: Morali izpustiti, v takih slučajih je sedaj edino mogoče, da osebno uplivate.

Loterijske številke.

Gradec, 3. marca:	72	20	27	24	3.
Linc, 6. marca:	4	77	43	80	7.

Velika svota denarja
se zamore naključiti vsakomur, ki postane naš naročnik Brez liena po asnila pošilja: Srečkov o zastopstvo š. 15 Ljubljana. 154

Iščem spretno **prodajalko**
zmožna slovenščine in nemščine — manufakturistinja oziroma vojašnice prostega manufakturista z dobrimi spričevali. Vstop v službo 15. — 30. marca. Plača po dogovoru. Trgovina Ludvika Kubarič, Ormož. 157

Oženen volovski hlapec
in dva viničarja se sprejmejo pri graščinskem oskrbništvu v Dornavi pri Ptuju, pošta Moškanjci. 160

Dekla se išče
za župnišče v laški dekaniji. Kje, pove upravništvo. 173

Na prodaj gostilna
z lepim posestvom pri glavni cesti in romarski cerkvi zelo primerno za trgovino. Lahki plačilni pogoji. Več se izve pri Franc Repolusk, Ruše pri Mariboru. 139

Tesarje za izdelavo barak
pri Pragerskem sprejme proti dobremu plačilu stavbenik Julij Glaser, Maribor, Melinghof. 171

Učenka!
Iščem prostor v trgovino. Učila sem se že dalj časa v drugi trgovini. Zmožna nemščine in slovenščine. Več se izve po dogovoru. Naslov: Poštno ležeče št. 120 M, R Celje 150

Trsje
suhocepljeno na Rup.-Portalis ima na prodaj Franc Trobentar, Bresternica št 33 P. Maribor. Cena 12 vin. komad. Oglasiti se je v 14. dneh.

KAVA 1 kg K 2·20
najfinejša K 1·80, 5 kg franko, izborna mešanica, izvrstni aroma „Handels-Büro XIV.“ Sv. Andraž v Labodski dolini, Koroško. 59

Trte
prodajam vsled vojske a. I. vrsta po 8 krajcarje in pol ali 7 h, več boljših vrst. Naslov: Franc Rauši Sv. Lovrenc v Slov. goricah pošta Juršinci pri Ptuju. 149

Majerja
s 3 — 4 delavskimi močmi takoj sprejmem. Prostor blizu Maribora. Ponudbe pismeno na upravništvo pod „Majer št 154“.

Sprejme se takoj
poštena deklica kot učenka v trgovino mešanega blaga. Katera je v trgovini nekoliko vajena ima prednost. Karl Jenčič Loka pri Zidanmostu. 135

Volno
ovčjo, oprano in neoprano kupim vsako množino po najvišji ceni proti takojšnem plačilu ter plačam vožnjo sam. Veletrgovina **R. Stermecki** Celje štev. 17 (Štajersko.)

Kovaški mojster
iščem kovačijo blizu trga, mesta ali velike vasi s stanovanjem. Več se izve pri Mariji Novak, Laški trg 5. 166

Otroka
13 ali 14 letnega, ki je brez starišev sprejmem za svojega. Imam lepo malo posestvo. Ponudbe na upravništvo pod „Otrok“ št. 1 9.

Majar brez otrok
za poljedelsko in vinogradno delo se sprejme. Gradec, gostilna, Triesterstrasse 54. 163

Trsje na prodaj.
Silvanec, burgundec, gutedel, kraljevina, veltlinec, vrbošek, velšrizling in mešane od starih vrst. — Cepljeno na vseh priporočljivih podlagah. Korenjaki od Rip. Portalis. Cena po dogovoru. Anton Turin, Globoko, Studenice pri Poljčanah.

Slovenci pozor! Dvonadstropna hiša
z majhnim vrtičem v sredi mesta in blizu frančiškanske cerkve s 7 stanovanji, se pod ugodnimi pogoji proda. Več pove upravništvo pod štev. 482.

Organist
cecilijanec poročen, išče službe. Naslov v upravništvu. 148

Dva mlada čevljarska
pomočnika se sprejmeta pri g. A. Ertl Maribor Tegetthoffstr. 42. 147

V Slivnici pri Mariboru
blizu cerkve ali blizu kolodvora se želi kupiti ali vzeti v najem hiša z majhnim posestvom. Ponudbe na upravništvo „Slov. Gospodarja“. 155

Mlinarskega pomočnika
sprejmem takoj v službo. Plača po dogovoru. Oskrba prosta. Ponudbe na: Paromlin J. Zadravec, Središče 153

Iščem majerja
z družino, ki ima letna spričevala in enega hlapca. Veleposestvo Freienberg Petriček Celje. 122

Služba organista in cerkovnika
je razpisana na Polzeli. Nastop takoj! 172

ženo in tri doletne otroke, med katerimi je najstarši, Franc, kot četovodja trenskega bataljona v Galiciji in drugi kot desetnik v Poli, hčerka pa je omožena pol ure od doma. Na veselo svidenje nad zvezdami!

Sv. Križ pri Ljutomeru. Koliko vojakov je dala do sedaj križevska župnija? Po natančnem zapisniku vseh naših pod orožjem že stoječih mladeničev in mož je dala naša župnija do sedaj 374 vojakov. Med temi je en stotnik, en nadporočnik, dva vojaška zdravnika, pet poročnikov, en praporščak, dva enoletna prostovoljca in izvanredno veliko podčastnikov. Če se pomisli, da so vsi ti izšli iz kmečkih hiš, se sme opravičeno sklepati na nadarjenost muropoljskega ljudstva. — Dostavek uredništva: Velike važnosti bi bilo, ako bi se za vse župnije sestavila enaka statistika.

* **Ljutomer.** V sredo dne 3. marca zjutraj se je Jurij Spindlar na Krapji nekoliko pritoževal, da ga kosti bolijo, bila je influenca. Dal se je spreviđeti in zvečer je mirno zaspal. Letos ob svojem godu bi dopolnil 93 let življenja. Rajni je bil tast vrlega kmeta našinca g. Josipa Karba. Dobri dušici dal Bog večni mir!

* **Dragonjavas-Mihovci.** Naša strojna zadruga izkazuje v lanskem letu zelo lepe uspehe. Ljudstvo vedno bolj uvideva velik pomen zadruge, zlasti sedaj, do je tako veliko pomanjkanje delavskih moči. V nedeljo 14. t. m. ima zadruga svoj občni zbor. Pričakuje se, da se vsi člani oziroma žene onih članov, ki so pri vojakih, udeleže obč. zbora, na katerem se bomo razgovarjali o našem nadaljnem delu. Or aznih za sedanji čas važnih gospodarskih vprašanjih bo govoril g. nadrevizor Vlad. Pušenjak.

* **V Konjicah** je umrl veleposestnik g. Peter Dobnik. Dne 26. junija 1841 rojen v Zrečah je kot lastnik uredil vzorno gospodarstvo in deloval v raznih častnih službah, župan itd. Leta 1905 se je preselil v svojo novopostavljeno vilo v Konjicah. V domoljubnem oziru ga je že leta 1871 neki čas lik hvalil kot korenjaka-narodnjaka. To je ostal do smrti. Svetila mu večna luč!

* **Loče** pri Konjicah. V nedeljo dne 7. t. m. je umrl tukajšnji posestnik g. Janez Zidanšek, brat č. g. ravnatelja Zidanška v Mariboru. Pokojnik je bil veren, značajen in blag mož. K zadnjemu počitku dne 9. t. m. ga je spremljalo 6 duhovnikov in velika množica ljudstva. Svetila vrlemu možu večna luč!

* **Sv. Ema.** Katoliško slovensko izobraževalno društvo ima v nedeljo, dne 14. sušca, svoj redni obč. zbor popoldne po večernicah v prostorih g. Zupana tik cerkve. — Pokopan je bil dne 21. svečana priljubljeni mož Štefan Žlof, ob velikanski udeležbi ljudstva. Rajni je bil svoječasno župan, podpredsednik posojilnice, ud okrajnega zastopa in ud krajnega šolskega sveta. Trajen mu spomin!

* **Celje.** Živinski sejem, ki bi se naj vršil dne 13. marca, je uradno prepovedan.

* **Rajhenburg.** Popisovanje in zapora žita in moke je zbudilo splošno pozornost, posebno med kmečkim prebivalstvom. Vsak človek pač lahko razume, da 240 g moke na dan za enega človeka ne zadostuje. Mestno prebivalstvo lahko izhaja s to malenkostjo, nikakor pa ne kmečko. Kmečko ljudstvo ima za zajutrek žgance, opoldne zopet kaj od moke, ravno tako tudi zvečer, med tem kot mestni ljudje jedo zjutraj kavo in kruh, katerega kupijo pri pekih, opoldne jedo meso. Potem se pač razume, da imajo dnevno tistih 240 g moke dovolj. Mi kmečki ljudje pa imamo teh-le 240 g za kruh in sploh za vso prehrano daleč premalo in pri tem še prav trdo delamo. Prosimo naše gg. poslance, naj posredujejo na pristojnih mestih, da se ta odredba spremeni. (Opomba uredništva: Poslanci Slovenske Kmečke Zveze posredujejo na pristojnih mestih na Dunaju.

* **Sevnica.** Tudi pri nas jih je smrt dosti pokosila s svojo koso, nekaj doma, nekaj pa na bojnem polju. Svoje življenje je dal za cesarja in domovino komaj 20 let stari Alojzij Kapler in sicer dne 23. februarja v Karpatih; poprej je že padel Jožef Teraž iz Čanj, brat č. g. frančiškana Mavricija v Goriciji. O mnogih drugih se pa ne ve, ali še živijo ali ne. — Doma smo pa pokopali dne 27. decembra vrlo Marijino družbenico in ljubiteljico cvetlic Marijo Grebenc, dne 31. decembra Marijo Kapler, mater č. g. Ivana Kapler, župnika pri Sv. Jakobu v Slov. gor., dne 7. marca pa Damijana Kurent, občinskega tajnika. — Dne 24. prosinca smo bili povabljeni k čč. gg. salezijancem na Radno; obhajali so namreč ta dan stoletnico Don Boska s petjem, godbo in govorom. — Prihodnjo nedeljo, dne 14. marca ima Kmečko izobraževalno društvo svoj redni občni zbor. Sevničani pridite!

* **„Novi majnik.“** Tako se imenujejo nove šmarnice za leto 1915. Spisal jih je preč. g. Pankracij Gregorc, župnik pri Sv. Venčeslu na Štajerskem. Knjiga obsega 32 krasnih premišljevanj za mesec maj o Mariji, Kraljici src. Posebno lepa, zanimiva in čisto nova bodo za Marijine častilce premišljevanja o Mariji, Kraljici zmag, kjer g. pisatelj opisuje grozne boje pekla in antikrista zoper sv. Cerkev in Marijino kraljestvo pred koncem sveta ter končno zmago Marijino nad vsemi sovražniki. Po premišljevanjih še sledijo mašne, spovedne in obhajilne molitve ter raznovrstne molitve k materi božji in za popoldansko službo božjo. Te šmarnice so torej pravzaprav popolen molitvenik. Stanejo pa v platno vezane z rudečo obrezo 1 K 60 v., po pošti 10 vinarjev več. Naročajo se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Najmanj dela in stroškov je, ako se pošlje znesek 1 K 70 v po nakaznici naprej.

* **Zemljevid Bukovine** v izborni izpeljavi je založil kartografski zavod G. Freytag na Dunaju. Kedor hoče imeti podroben pregled čez srdite boje v južno-izhodni Galiciji in v Bukovini, naj si naroči ta zemljevid. Stane s poštnino vred samo 35 vinarjev. Znesek v znamkah. Naslov: Freytag & Berndt, Dunaj, VII., Schottenfeldgasse 62.

* **„Ilustrirani Glasnik“** štev. 28 prinaša sliki padlih slovensko-štajerskih junakov: Franca Kovačec od Sv. Antona v Slov. gor. in Antona Spes od Novecerkve pri Celju. Naslikana je tudi strašna nesreča v Brežicah dne 15. februarja. „Ilustrirani Glasnik“ izhaja vsak teden enkrat in stane na leto 8 K. Naroča se v Katoliški Tiskarni v Ljubljani.

* **Ljutomer.** Vabimo na redni občni zbor zadruge za rejo žrebet v Ljutomeru, ki se vrši v nedeljo, dne 14. marca, ob 2. uri popoldne, v restavraciji g. Kukovec. Dnevni red: 1. Polaganje računov. 2. Slučajnosti.

* **Ljubno.** Ženski pomožni odbor je zopet poslal za vojake lepo svoto 161 K 24 v. Ljubno je ves čas vojne žrtvovalo prav mnogo.

* **Knjižnica S. K. S. Z. v Mariboru** bo odprta odslej naprej ob nedeljah od 10. do 12. ure predpoldne, in ne, kakor dosedaj, od 8. do 10. ure predpoldne.

* **Mesto venca na grob † mil. prošta Fleka** so darovali za mariborsko dijaško kuhinjo vsak po 10 K čč. gg.: dekan J. Čižek, profesor dr. Anton Medved, mestni župnik Al. Čižek, profesor Ivan Vreže. Želimo mnogo posnemovalcev!

* **Pogrešajo se:** Janez S e r n c, korporal, domobranski pešpolk štev. 26, 4. stotnija, vojna pošta štev. 48. Odgovor na: Janez Sernc, posestnik v Lobnici, pošta Ruše pri Mariboru. — Ivan M a t j a š i č, dodeljen vojaškim pekom, od 1. septembra uvrščen maršstotniji štev. 1, pešpolk štev. 87; pisal je zadnjič iz Gödöllö na Madžarskem. Kdor ve kaj o njem, je naprošen, obvestiti soprogo Rozalijo Matjašič v Ilirski Bistrici, Rudeči križ. — Franc K o c j a n c, domobranski pešpolk štev. 26, 8. stotnija, vojna pošta štev. 48. Odgovor na očeta: Frančišek Kocjanc, posestnik v Preseki, pošta Mozirje. — Štefan Ž a b e r l, deželnobrambni pešpolk štev. 26, 10. stotnija, vojna pošta štev. 48. Se prosi uljudno, pismeno pojasnilo proti nagradi poslati njegovi ženi: Frančiška Žaberl, pošta Loka pri Žusmu. — Alojzij K o g o v š e k, poljski havbični polk štev. 3, baterija štev. 1. Pisal je zadnjikrat dne 30. septembra. Kdo kaj ve o njem, naj naznani Ivanu Kogovšek, dragonski polk štev. 5, 2. nadomestni eskadron. — Henrik R e p i n a, pešpolk štev. 47, 14. stotnija, vojna pošta štev. 73. Od dne 26. avgusta ni več glasu od njega. Odgovor se prosi na stariše: Andrej in Ivana Repina, Kričevina štev. 193, pošta Maribor. — Mihael K o k o l, pešpolk št. 87, 10. stotnija, vojna pošta štev. 73. Naznanila se prosi na njegovo mater: Marija Kokol, Gradišča štev. 53, pošta Sv. Barbara v Halozah. — Janez K o l a r, 87. pešpolk, poprej pri 10. stotniji, a pozneje pri 2. stotniji, doma iz Pekele v Savinjski dolini. Kdor kaj ve o imenovanem, naj blagovoli odgovoriti soprogi Mariji Kolar, Podvin, pošta Polzela. — Franc D o l c, pešpolk štev. 87, 9. stotnija, vojna pošta štev. 73. Odgovor se prosi na Dolc Marijo, Topole, pošta Rogaška Slatina. — Anton M a r i n pri deželnobrambovskem štacijskem poveljstvu, 2. stotnija, 2. voj, v Tržiču. Od tam je odšel v Galicijo. Odgovor očetu: Anton Marin, posestnik v Pirodu, pošta Juršinci pri Ptuju. — Franc M e t u l, pešpolk štev. 87, 7. stotnija, vojna pošta štev. 73. Pisal zadnjič z južnega bojišča dne 25. avgusta. Odgovor se prosi ženi Mariji Metul, p. d. Bevče ici, Radu a štev. 33, pošta Luče pri Ljubnem.

Zadnja poročila došla v četrtek 11. marca.

Novejše uradno poročilo z ruskega bojišča.

Dunaj, 10. marca.

Avstrijski generalni štab uradno razglaša:

Na bojni črti na R u s k o - P o l j s k e m se živahni boji nadaljujejo. — V z a h o d n i G a l i c i j i se je po naših četah južno od mesta Gorlice zasedeno ozemlje še povečalo. Zasedli smo z naskokom ruski strelski jarek. Ujeli smo pri tem 200 Rusov. — Na k a r p a t s k i bojni črti je naša artilerija včeraj pri jasnem vremenu dosegla lepe uspehe. Na postojanko, ki je ležala blizu naše prednje črte in je bila zasedena po sovražni infanteriji, je naša artilerija osredotočila svoj ogenj. Rusi so se v divjem begu umaknili. Sovražnik je imel velike izgube. Ko smo zasedli še eno drugo postojanko, smo ujeli 300 Rusov ter zaplenili mnogo vojnega gradiva. — Pred našimi postojankami v južno-izhodni Galiciji vlada v obče mir. Severno od Nadvorne smo odbili napad manjših sovražnih čet, na drugi strani pa so naše čete več ruskih bataljonov, kateri so naskočili naše postojanke, vrgle nazaj. — V B u k o v i n i se ni zgodilo kaj posebno važnega. Le ob severnem bregu reke Pruth pri Černovicah so se vršile neznatne praske.

Bojna črta dolga tisoč kilometrov.

Bojna črta na bojišču proti Rusom j e d o l g a t i s o č k i l o m e t r o v. Razteza se od severnega konca Izhodne Prusije (trdnjava Grodno) ob rekah Bobr, Narev, Njemen, mimo Varšave, ob Nidi, čez Rusko-Poljsko, ob Dunajcu, Sanu, Vysloki, ob Karpatih in Dnjestru do Černovic v Bukovini. Svetovna zgodovina ne pozna tako velikanske bojne črte.

Trije angleški parniki se potopili.

London, 10. marca.

Angleška admiraliteta javlja: V torek zjutraj 9. marca so potopili nemški podmorski čolni angleški parnik „Tawigstan“ ob izhodni angleški morski obali pri mestu Scarborough. Od 38 mož broječe posadke se je rešil le en sam pomorščak, vsi drugi so utonili. Nadalje so potopili istega dne angleški parnik „Blakwood“ s posadko 17 mož pri mestu Hastings, nadalje pri Liverpoolu v Irskem morju angleški parnik „Princess Viktoria“, kojega posadka je štela 34 mož. Posadki parnikov „Blackwood“ in „Princess Viktoria“ sta se rešili.

Novo grško ministrstvo.

Kralj je poveril sestavo novega ministrstva bivšemu finančnemu ministru Gunarisu, kateri je kralju že predložil listo novih ministrov. Zaimis je bil sestavo ministrstva odklonil.

Amerika posreduje za mir.

Preko Kodanja javljajo berolinski listi: Amerikanski predsednik Wilson je odposlal polkovnika Housse kot izrednega pooblaščenca v London, Paris, Petrograd in Berolin, da se informira, ako bi evropejske države sprejele morebiti nov posredovalni predlog Amerike za mir.

Listnica uredništva.

L u č e: Hvala lepa za poslano. Večkrat poročajte. Veseli nas, da tako pridno skrbite za nove naročnike! Le tako vrlo naprej! Iskreno pozdravljeni! — P i s m a z b o j i š č: Pri najboljši volji nam ni mogoče danes vseh pisem z bojišč sprejeti v list. Kar ne bo zastarelo, priobčimo v „Straži“ ali pa v prihodnji številki „Slovenskega Gospodarja.“ Na vsak način prosimo, da se pri pismih navede, odkod je vojak, ki piše pismo, doma, pri katerem polku itd. — B e n e d i k t: Morali izpustiti, v takih slučajih je sedaj edino mogoče, da osebno uplivate.

Loterijske številke.

Gradec, 3. marca:	72	20	27	24	3.
Linc, 6. marca:	4	77	43	80	7.

Velika svota denarja
se zamore naključiti vsakomur, ki postane naš naročnik. Brez[illegible]na pojasnila pošilja: Srečkovo zastopstvo št. 15 Ljubljana. 154

Iščem spretno
prodajalko
moža slovenščine in nemščine — manufakturistinja oziroma vojaščine prostega manufakturista z dobrimi spričevali. Vstop v službo 15. – 30. marca. Plača po dogovoru. Trgovina Ludvika Kubarič, Ormož. 157

Oženen volovski hlapec
in dva viničarja se sprejmejo pri graščinskem oskrbništvu v Dornavi pri Ptuju, pošta Moškanjci. 160

Dekla se išče
za župnišče v laški dekaniji. Kje, pove upravništvo 173

Na prodaj gostilna
z lepim posestvom pri glavni cesti in romarski cerkvi zelo primerno za trgovino. Lahki plačilni pogoji. Več se izve pri Franc Repolusk, Ruše pri Mariboru. 139

Tesarje
za izdelavo barak
pri Pragerskem sprejme proti dobremu plačilu stavbenik Julij Glaser, Maribor, Melinghof. 171

Učenka!
Iščem prostor v trgovino. Učila sem se že dalj časa v drugi trgovini. Zmožna nemščine in slovenščine. Več se izve po dogovoru. Naslov: Poštno ležeče št. 120 M, R Celje 150

Trsje
suhocepljeno na Rup.-Portalis ima na prodaj Franc Trobentar, Bresternica št 33 P. Maribor. Cena 12 vin. komad. Oglasiti se je v 14. dneh.

KAVA 1 kg K 2·20
najfinejša K 1·80, 5 kg franko, izborna mešanica, izvrstni aroma „Handels-Büro XIV.“ Sv. Andraž v Labodski dolini, Koroško. 59

Trte
prodajam vsled vojske a. I. vrsta po 8 krajcarje in pol ali 7 h, več boljših vrst. Naslov: Franc Rauši Sv. Lovrenc v Slov. goricah pošta Juršinci pri Ptuju. 149

Majerja
s 3 – 4 delavskimi močmi takoj sprejmem. Prostor blizu Maribora. Ponudbe pismeno na upravništvo pod „Majer št 154“.

Sprejme se takoj
poštena deklica kot učenka v trgovino mešanega blaga. Katera je v trgovini nekoliko vajena ima prednost. Karl Jenčič Loka pri Zidanem mostu. 135

Volno
ovčjo, oprano in neoprano kupim vsako množino po najvišji ceni proti takojšnem plačilu ter plačam vožnjo sam. Veletrgovina
R. Stermecki
Celje štev. 17 (Štajersko.)

Kovaški mojster
iščem kovačijo blizu trga, mesta ali velike vasi s stanovanjem. Več se izve pri Mariji Novak, Laški trg 5. 166

Otroka
13 ali 14letnega, ki je brez starišev sprejmem za svojega. Imam lepo malo posestvo. Ponudbe na upravništvo pod „Otrok“ št. 1 9.

Majar brez otrok
za poljedelsko in vinogradno delo se sprejme. Gradec, gostilna, Trieststrasse 54. 163

Trsje na prodaj.
Silvanec, burgundec, gutedel, kraljevina, veltlinec, vrbošek, velšrizling in mešane od starih vrst. — Cepljeno na vseh priporočljivih podlagah. Korenjaki od Rip. Portalis. Cena po dogovoru. Anton Turin, Globoko, Studenice pri Poljčanah.

Slovenci pozor!
Dvonadstropna hiša
z majhnim vrtičem v sredi mesta in blizu frančiškanske cerkve s 7 stanovanji, se pod ugodnimi pogoji proda. Več pove upravništvo pod štev. 482.

Organist
cecilijanec poročen, išče službe. Naslov v upravništvu. 148

Dva mlada čevljarska
pomočnika se sprejmeta pri g. A. Ertl Maribor Tegothoful. 42. 147

V Slivnici pri Mariboru
blizu cerkve ali blizu kolodvora se želi kupiti ali vzeti v najem hiša z majhnim posestvom. Ponudbe na upravništvo „Slov.Gospodarja“. 155

Mlinarskega pomočnika
sprejmem takoj v službo. Plača po dogovoru. Oskrba prosta. Ponudbe na: Paromlin J. Zadravec, Središče 153

Iščem majerja
z družino, ki ima letna spričevala in enega hlapca. Veleposestvo Freienberg Petriček Celje. 122

Služba organista in cerkovnika
je razpisana na Polzeli. Nastop takoj! 172